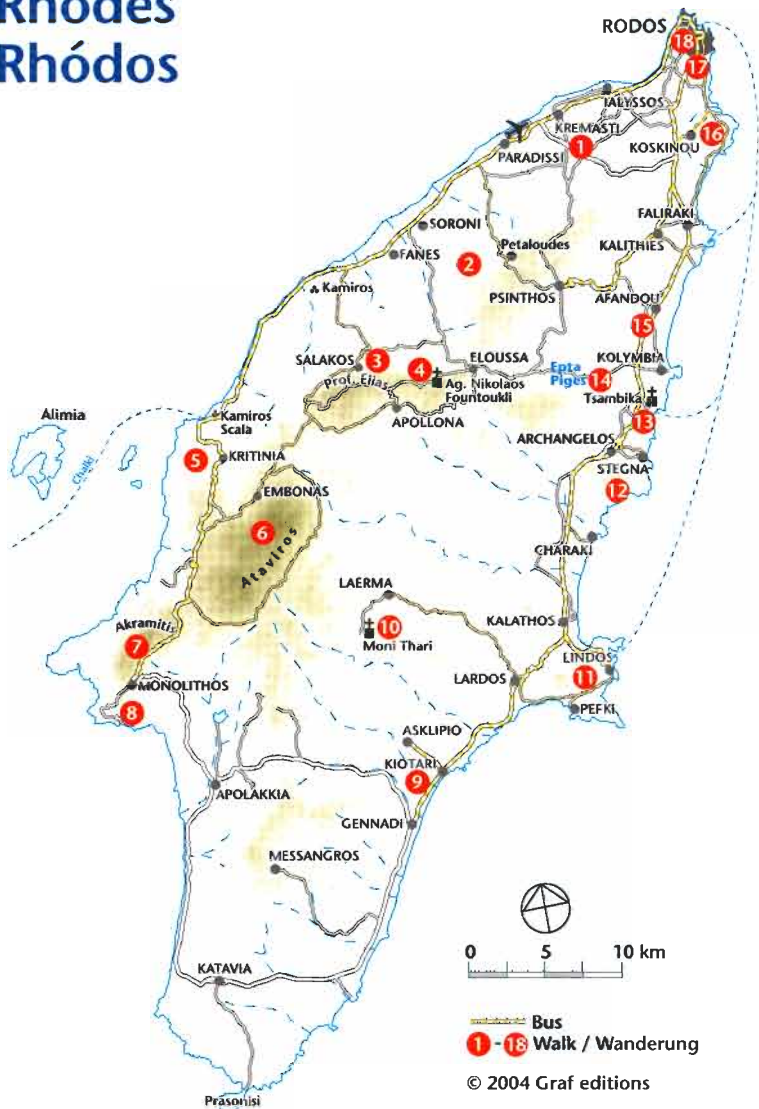

Ρόδος Rhodes Rhódos

© 2004 Graf editions

Edition Dieter Graf, Elisabethstr. 29, 80796 München
Tel. 0049-(0)89-271 59 57, Fax 0049-(0)89-271 59 97
www.graf-editions.de

All rights reserved.

Maps: Kurt Zucher, Starnberg

Type-Setting: Creativ Mediendesign GmbH, Ottobrunn

Translations: Nancy Kuehler (E), Susanne Crull (F), Kanakis Patoulis (G)

Ήδη κατά την αρχαιότητα υπήρξε ιδιαίτερη ταξιδιωτική κίνηση, σ' αυτό το αρχαιότατο, ηλιόλουστο και πολιτιστικά αναπτυσσόμενο νησί. Σήμερα η Ρόδος, με περισσότερο από ένα εκατομμύριο επισκέπτες το χρόνο, ανήκει, μαζί με την Κρήτη, στα νησιά του Αιγαίου με τους περισσότερους επισκέπτες.

Ωστόσο ο τουρισμός συγκεντρώνεται στις παραλίες του βορρά. Μετά την επίσκεψη της γραφικής παλαιάς μεσαιωνικής πόλης προσελκύει γρήγορα τους λάτρεις της φύσης και του τοπίου το κέντρο του νησιού. Εκεί ο τουρισμός δεν έχει ακόμη εισέλθει παντού.

Μπορεί κανείς να διασχίσει παρθένα δάση και βουνά και να ανακαλύψει εξωκλήσια με σημαντικές τοιχογραφίες. Ούτε παραλίες θα στερηθεί κανείς. Το νησί είναι χάρη των μεγάλων υδάτινων αποθεμάτων του καταπράσινο και εύφορο. Το ανάγλυφο του νησιού δείχνει μία ορεινή ραχοκοκαλιά, η οποία συνεχίζεται στο δυτικό μέρος κατά μήκος της ακτής. Εδώ δεσπόζει το όρος Ατάβυρος ύψους 1215 μέτρων, το υψηλότερο όρος της Δωδεκανήσου. Ανατολικά και δυτικά του απλώνεται δασώδης και λοφώδης περιοχή. Στο νότο όμως το τοπίο είναι πεδινό και λιγότερο εντυπωσιακό.

Ένα ενοικιασμένο αυτοκίνητο είναι η πιό εύκολη δυνατότητα για να φτάσει κανείς στις διάφορες τοποθεσίες. Λεωφορεία βοηθάνε τον οδοιπόρο μόνο στο ανατολικό μέρος του νησιού. Εδώ προσφέρεται η Λίνδος ως σταθερό κατάλυμα για πεζοπορίες. Στο δυτικό μέρος διανυκτερεύει κανείς καλύτερα στα κοντινότερα ορεινά χωριά. Μόνο το απόγευμα υπάρχει προς τα εκεί συγκοινωνία με λεωφορεία. Η καλύτερη εποχή για πεζοπορίες είναι από μέσα Απριλίου μέχρι τέλος Ιουνίου, όταν το τοπίο είναι πράσινο. Η εποχή από Σεπτέμβριο έως μέσα Οκτωβρίου είναι επίσης κατάλληλη. Ο εξοπλισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει: Ημερήσιο σακίδιο, παπούτσια με καλές σόλες, μακριά παντελόνια ή κοντά παντελόνια, ένα κινητό τηλέφωνο, σφυρίχτρα, κυάλια, μικρό φακό, τα απαραίτητα για πικνίκ και αδιάβροχο την άνοιξη και το φθινόπωρο. Για τις πεζοπορίες που περιλαμβάνονται στο βιβλίο χρησιμοποιήθηκαν συμβουλευτικά οι εκδόσεις: «Rhodes, Karpathos, Kos & Southern Dodekanese» και η σειρά βιβλίων «Walking the Greek Islands» (Έκδοση Γκράφ). Στις προτεινόμενες πεζοπορίες δεν αναλαμβάνεται ευθύνη για ατυχήματα ή για ενδεχόμενες απαιτήσεις ιδιωτικού δικαίου των γαιοκτημόνων.

1 Φιλήρημος, ο λόφος των κατακτητών

Από το Φιλήρημο ξεκινήσανε οι ιππότες όπως και οι Τούρκοι για την κατάκτηση του νησιού. ανάμεσα σε παλιές εκκλησίες (φωτογραφία) έχει από εκεί κανείς μία πανέμορφη θέα πάνω από τη Ρόδο. Μετά κατεβαίνει κανείς, σε περίπου δύο ώρες, μέσα από πευκόδασος, στη θάλασσα.

- ΚΧΟ 0.00 Στην τεράστια βελανιδιά στο χώρο στάθμευσης περπατάμε μεταξύ περίπτερου και φράχτη πάνω σε μία αλέα κυπαρισσιών, η οποία σύντομα προχωρεί σε καλυπτόμενα από χλόη σκαλοπάτια που οδηγούνε προς τα κάτω. Πάνω από ένα
- 0.05 **ερείπιο μιας οικοδομής** περπατάμε κανείς αριστερά και μετά ευθεία.
Μέσα από έναν μαγικό και κατακλυσμένο από πράσινο κήπο φτάνουμε στην άσφαλτο.
- 0.15 Στην άλλη μεριά η παλιά άσφαλτος οδηγεί προς τα κάτω και περνάει μετά από πέντε λεπτά από ένα παλιό τουρκικό πηγάδι. Δεξιά ακολουθεί στη συνέχεια ένα **τσιμεντένιο τείχος**. Μετά την δεξιά στροφή, και πριν από το τέλος της ασφάλτου, στρίβει ένας **σκαλωτός** δρόμος προς τα αριστερά. Πάνω σ' αυτόν καταφορίζουμε προς τα κάτω. Περνώντας ένα ξέφωτο με χώρους για πικνίκ φτάνουμε κάνοντας δεξιά πάλι στην άσφαλτο.
- 0.20 Σ' αυτή περπατάμε **τρία λεπτά** προς τα κάτω και φτάνουμε σ' ένα **χώρο στάθμευσης**. Στο αριστερό άκρο βρίσκουμε ένα μαρκάρισμα πρὸς ένα άλλο μονοπάτι δάσους, το οποίο κάτω, καταλήγει, πάλι στην άσφαλτο, σε μία **δεξαμενή νερού**. Στο πεζοδρόμιο φτάνουμε στα **Τριάντα** στην **άσφαλτο για Ρόδο**
- 0.30 και μετά ευθεία **στην παραλία**.
- 0.35
- 0.55
- 1.05

2 Σαν μια πεταλούδα ...

Τόσο εύκολα, όσο μια πεταλούδα δεν πετάει φυσικά κανείς πάνω από τους λόφους. Για τα 15 χλμ. πάνω από βουνά και κοιλάδες, κυρίως σε χωματόδρομους, χρειάζεται κανείς πέντε με έξι ώρες και σχετική αντοχή. Υπάρχει λίγη σκιά και ούτε ένα πηγάδι. Έαν θέλει κανείς να διασχίσει μόνο το ωραιότερο μέρος, τη σκιερή κοιλάδα των πεταλούδων, τις Πεταλούδες, μπορεί να συντομέψει την απόσταση και να κάνει μία τρίωρη ολόγυρη οδοπορία.

- ΚΧΟ 0.00 Όποιος φτάνει με το λεωφορείο, πρέπει ενδεχομένως να κάνει μερικά βήματα πίσω μέχρι το **Μουσείο**. Στην κάτω είσοδό του αρχίζει το ωραίο μονοπάτι μας πάνω για το πάρκο [1]. Άφθονο πράσινο περιβάλλει συχνά τους πολυάριθμους επισκέπτες, που παρατηρούνε, από τα μέσα Ιουνίου μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου, την πεταλούδα *Panaxia quadripunctaria*, τον ανοιχτοκόκκινο, πουά αρλεκίνο, που προσελκύεται από την ρητίνη των κοινοφόρων δέντρων. Πετάει όμως μόνο την νύχτα, την ημέρα φέρει το σώμα του καφέ και κίτρινες λωρίδες. Μετά από περίπου δέκα λεπτά περνάει κανείς την άσφαλτο, που
- 0.15 **βρίσκεται μεταξύ δύο μικρών λιμνών**. Πιο πάνω **χωρίζεται** για λίγο **το μονοπάτι**. Ένα χωματόδρομο τον διασχίζουμε διαγώνως προς τα δεξιά και φτάνει στην **πάνω είσοδο** του πάρκου και στο πιο πάνω ευρισκόμενο **μοναστήρι της Παναγίας Καλόπετρας** [2]. Στην εκκλησία υπάρχει ένα μεγαλοπρεπές τέμπλο του 19ου αιώνα.
- 0.25 Πάνω από το μοναστήρι ακολουθούμε δεξιά πίσω από το χώρο στάθμευσης ένα μονοπάτι που οδηγεί προς τα κάτω, αγγίζει για

3.30 λίγο την άσφαλτο σε δύο δεξιές στροφές και μοχθεί να ανέβει τον ανηφορικό **χωματόδρομο** προς τα πάνω, ο οποίος κλίνει επάνω πρὸς τα αριστερά. Πιο πάνω συναντά ένα φαρδύ καμένο διάδρομο, τον οποίο ανεβαίνουμε πολύ απότομα προς τα αριστερά. Ορισμένοι τώρα θα συλλογίζονται να κόψουν το τσιγάρο. Η ωραία θέα δεξιά προς τον Προφήτη Ηλία ☉ και τον Ατάβυρο ☉ παρηγορεί λιγάκι.

3.50 Στην **κορυφή** (470 μ) χωρίζεται ο δρόμος.

Σύντομη διαδρομή: Προχωράμε ευθεία και στρίβουμε οχτώ λεπτά αργότερα προς τα αριστερά, φτάνοντας στην άσφαλτο. Ακολουθούμε προς τα αριστερά και φτάνουμε μετά από 25 λεπτά πάλι στο μοναστήρι και στην σκιερή κοιλάδα των πεταλούδων.

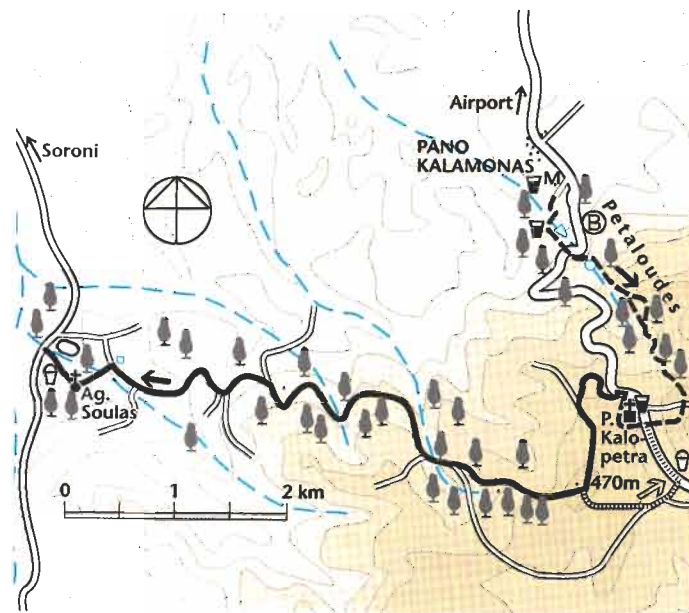
3.50 Προς τα δεξιά οδηγεί ένας χωματόδρομος περνώντας πρώτα δίπλα από δύο **ορθογώνιους τσιμεντόλιθους** δεξιά προς νότο. Ο ωραίος δασικός δρόμος ☐ οδηγεί στη συνέχεια προς τα κάτω. Αργότερα δίπλα από στάβλο κατοικιών αριστερά σε μία **διακλάδωση**.

1.00 Εδώ κάνουμε δεξιά και μετά από τρία λεπτά πάλι δεξιά. Τώρα πηγαίνει ο φαρδύς δασικός δρόμος σιγά προς τα κάτω. Κύστοι (λαδανιές) και θυμάρι είναι διάσπαρτα μεταξύ των πεύκων και των θάμνων. Από ένα **ρυάκι** μπορούμε να πάρουμε νερό την άνοιξη. Από εδώ και πέρα γίνεται το περιβάλλον πάλι πιο γοητευτικό και σκιερό.

1.55 Στην μεγάλη **διακλάδωση** συνεχίζουμε να προχωράμε προς αριστερά/οριζόντια.

2.05 Τις δύο **διακλαδώσεις προς αριστερά**, που ακολουθούνε διαδοχικά, δεν τις προσέχει κανείς, αλλά ανηφορίζει δεξιά προς τα πάνω το βουνό.

2.25 Όταν πάλι κατεβαίνουμε το βουνό, περπατάμε στην **φαρδιά αριστερή διακλάδωση** ευθεία προς τα κάτω και μετά από

λίγο, πριν από την **τσιμεντένια δεξαμενή** νερού, αριστερά προς το εξωκλήσι του **Αγίου Σούλα** ☒.

2.35 Βρίσκουμε αθλητικές εγκαταστάσεις, χώρο άσκησης οδικής κυκλοφορίας, πάγκους για πικνίκ - και τον **ιππόδρομο** για την ετήσια κούρσα γάιδουριών που γίνεται στις 30 Ιουνίου. Το μισό νησί συγκεντρώνεται τότε στην ήσυχη κοιλάδα.

Η διαδρομή προς Σορωνή διαρκεί με τα πόδια από τον ασφαλτοστρωμένο δρόμο σχεδόν μία ώρα. Μόνο το πρώτο μέρος της διαδρομής είναι πολύ όμορφο, γι' αυτό θα πρέπει να συλλογισθεί κανείς εάν θα συνεχίσει με ομοιοτόπ. Στη Σορωνή υπάρχουνε λεωφορεία.

3 Αλπικά καταλύματα στον Προφήτη Ηλία

Η τετράωρη αυτή ορεινή οδοιπορία οδηγεί ανηφορικά στο χωριό Σαλάκος, σε περίπου 500 μ υψόμετρο, με πανέμορφη θέα προς τα πάνω, σε δύο καταλύματα της πρώην Ιταλικής Διοίκησης, και συνεχίζει προς τον Προφήτη Ηλία. Στην Σαλάκο υπάρχουνε λεωφορεία. Παρόλα αυτά αξίζει να εξετάσει κανείς το ενδεχόμενο να διανυκτερεύσει εκεί, και να απολαύσει με κέφι το βραδινό φαγητό δίπλα στο αναβλύζον συντριβάνι-μακριά από την τουριστική κίνηση.

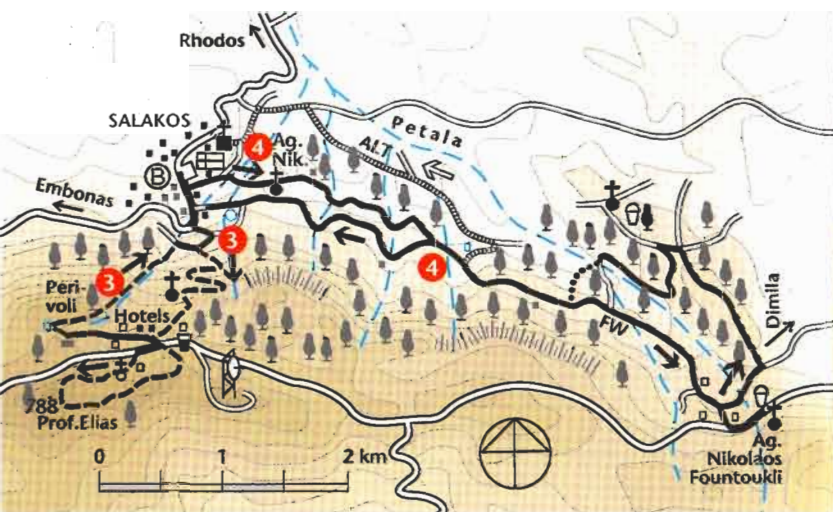
- KXO Στην **πλατεία της Σαλάκου** περπατάμε ελαφρώς ανηφορικά στην άσφαλτο μέχρι μία δεξιά στροφή με υπόστεγο στάσης λεωφορείου και στρίβουμε αριστερά (πινακίδα «footpath»). Από τον τσιμεντένιο δρόμο που ακολουθεί στρίβουμε μετά από 0.05 100 μ δεξιά προς τα πάνω σε έναν **χωματόδρομο** (επίσης πινακίδα). *Πρίν από το εικονοστάσι στρίβουμε αριστερά και τραβάμε ανηφορικά μέσα από πλούσιο πράσινο. Ο δρόμος ζγκ-ζαγκ επισκιάζεται εν μέρει από τις κρεμεζί βελανιδιές και προσφέρει ανάλογα με την εποχή εντυπωσιακά άνθη, όπως παιωνίες, μενεξέδες και ορχιδέες [1]. Παρόλες τις αποχρώσεις των άνθεων θα πρέπει να προσέξουμε τα κόκκινα σημεία μαρκαρίσματος του δρόμου. Αφού αφήσουμε πίσω μας το 0.35 **ανηφορικό μέρος** του **δρόμου**, βλέπουμε τις κεραίες και πορευόμαστε προς τα εκεί μέσω ενός πευκοδάσους. Σε ένα κενό δέντρων δεξιά εμφανίζεται το εξωκλήσι του Αρχαγγέλου Μιχαήλ. Αξίζει να πορευθεί κανείς προς τα εκεί, λόγω του όμορφου χώρου πικνίκ. Διαφορετικά συνεχίζει μέχρι τον φαρδύ δρόμο και εκεί στρίβει αμέσως αριστερά σε ένα μαρκαρισμένο μονοπάτι. Αυτό οδηγεί σε δύο γκρεμισμένα σπίτια 0.50 (αριστερά), και από εκεί δεξιά πάνω στα δύο **ξενοδοχεία** [2].*

Αυτά τα ξενοδοχεία, που έχουνε πάρει την ονομασία τους από τα ζώα του εμβλήματος της Ρόδου, τον έλαφο και την ελαφίνα, χτιστήκανε το 1926 κατά την εποχή της Ιταλικής Διοίκησης. Ο Ιταλός Διοικητής της Δωδεκανήσου, των Ιταλικών Κτήσεων στο Αιγαίο, διέμενε εδώ κατά την ζεστή εποχή, όταν ήτανε αποπνικτικά στην πόλη. Μετά τον πόλεμο λειτουργήσε η εγκατάσταση ως ξενοδοχείο. Από το 1990 έχει πέσει σαν γεγνημένη βασιλοπούλα σε ύπνο και περιμένει το φιλί του επενδυτή. Στην άλλη μεριά του δρόμου υποδέχεται ένα παραδοσιακό καφενείο τους κουρασμένους οδοιπόρους και τους θορυβώδεις οδηγούς τζιπ.

- 50 μ δεξιά από το καφενείο ανεβαίνει ένας σκαλωτός δρόμος δίπλα από το άδειο Διοικητήριο (αρ.) στο πρώην καθολικό εξωκλήσι. Πίσω από αυτό διασχίζουμε πολλοί δρόμοι το άγριο και ρομαντικό ορεινό τοπίο μέχρι πάνω στην **κορυφή**. Εδώ βρίσκουμε μία κατάλληλη πέτρα για να καθίσουμε και να ξεκουραστούμε. Η πλευρικά ευρισκόμενη κορυφή με τις κεραίες ανήκει στο στρατό. Στο οροπέδιο απλώνεται το χωριό Απόλλωνα. Όταν η ορατότητα ήταν καλή ανέβαινε και εδώ επάνω ο Διοικητής, για να διαπιστώσει με τα κυάλια εάν υπάρχουνε ακόμη όλα του τα νησιά. Για τη κάθοδο επιλέγουμε ένα δρόμο προς την κατεύθυνση των κεραίων, ο οποίος οδηγεί αρχικά δίπλα από την επόμενη κορυφή, μετά προς τα κάτω και πριν τη είσοδο των κεραίων πάλι αριστερά στα **ξενοδοχεία**. 1.05
Επιλογή: Το μονοπάτι που περιγράφεται παρακάτω είναι σχεδόν άγνωστο και στους ντόπιους. Ένα μικρό μέρος του είναι καλυμμένο και σε ορισμένα σημεία δύσκολα ορατό. Πρέπει κανείς να σκαρφλώσει μερικές φορές σε ακίνδυνους βράχους, αλλά δεν έχει πρόβλημα γενικού προσανατολισμού. Υπάρχουνε μερικές έγχρωμες σημάνσεις. Ο οδοιπόρος μπορεί να επιλέξει εάν θα πάρει τον δρόμο της ανόδου και για την κάθοδο. 1.25
Μπροστά από τα **ξενοδοχεία** οδηγεί ένας χωματόδρομος, ανάμεσα από τα ερείπια των μικρών ομαδικών καταλυμάτων προς τα κάτω, στην εγκαταλειμμένη **εγκατάσταση τροφοδοσίας ηλεκτρικού ρεύματος**. Ηλεκτροπληξία δεν μπορούμε να πάθουμε εδώ και πολύ καιρό, είναι σχεδόν ένα βιομηχανικό μνημείο. 1.30
Κάτω υπάρχει μία πηγή που ονομάζεται *Περιβόλι*. Εκεί αρχίζει στο σκεπαστό πηγάδι ένα μονοπάτι προς τα κάτω, αριστερά από έναν μεταλλικό αγωγό νερού. Το μονοπάτι είναι

- αρχικά καθαρά ορατό, χάνεται όμως σε ένα καλυμμένο από βρύα **πέτρινο σπιτάκι**. Από εκεί πορευόμαστε αρχικά χωρίς μονοπάτι κάπως αριστερά, πλησιάζουμε μετά πάλι το ρυάκι και πηγαίνουμε πάνω αριστερά σε 30 με 40 μ απόσταση παράλληλα προς αυτό. Ο σωλήνας νερού βρίσκεται επίσης δεξιά. Πριν από έναν σωρό πέτρες **διασχίζουμε το ρυάκι** και ανακαλύπτουμε και πάλι το παλιό μονοπάτι που οδηγεί προς τα κάτω. Μπορούμε να επιλέξουμε εάν θα κατέβουμε κάτω αμέσως δίπλα από τον αγωγό νερού. Σε ένα χαμηλότερο μέρος *μετά από ένα ξέφωτο* βρίσκουμε αριστερά ένα μονοπάτι μέσα από ένα δασάκι με κρεμεζί βελανιδιές. Μετά **βλέπουμε τα σπίτια** της Σαλάκου. Το μονοπάτι καταλήγει σ' έναν συρματένιο φράχτη, ο οποίος κρατάει τα αγριοκάτσικα μακριά. Εκεί 10 μ προς δεξιά, πάνω από τον σωλήνα νερού, ανοίγοντας και κλείνοντας το σύρμα του φράχτη φτάνουμε στον χωματόδρομο της ανόδου. Βαδίζουμε δεξιά, δίπλα από το εικονοστάσι στο τσιμεντένιο δρόμο και αριστερά στην άσφαλτο για **Σαλάκο**.

4 Πληθώρα απεικονίσεων στο Φουντουκλί

Ένα από τα πολιτιστικά αξιοθέατα της Ρόδου αποτελεί το εξωκλήσι του Αγίου Νικολάου Φουντουκλί. Η πεντάωρη οδοιπορία οδηγεί εκεί, πάνω σε δρόμους που βρίσκει κανείς εύκολα από τη Σαλάκο, μέσα από σκιερό δάσος και παλιούς ελαιώνες.

► Βλέπε το χάρτη της προηγούμενης σελίδας.

- KXO Από την ειδυλλιακή **πλατεία της Σαλάκου** βαδίζουμε την
0.00 άσφαλτο περίπου 200 μ προς τα πάνω μέχρι το ωραίο πηγάδι (δεξιά) και απέναντι από τον φαρδύ τσιμεντένιο δρόμο προς τα κάτω. Έχοντας το νεκροταφείο αριστερά φτάνουμε δεξιά σε
0.05 έναν **τσιμεντένιο τοίχο**, και περνώντας τον στη σκιερή κοιλάδα □.
- Εκεί δρασκελάμε δύο ρυάκια και βλέπουμε μετά προχωρώντας στον δρόμο προς τα πάνω αριστερά τα νησιά Χάλκη και Αλιμιά. Στο ύψωμα στρίβουμε και πηγαίνουμε αργότερα στον
0.15 μετρητή νερού αριστερά στο (πρώτο) **εξωκλήσι του Αγίου Νικολάου**. Από εκεί φτάνουμε αριστερά κάτω στο πάνω όριο της πεδιάδας Πετάλων. Μετά από ένα σπίτι (αριστερά) περνάμε μία συρματινή πόρτα, διασχίζουμε, μετά από τεράστια πεύκα, μία τάφο νερού και καταλήγουμε σ' ένα μακρύ
0.30 **ξέφωτο με ελαιόδεντρα** (αριστερά). Μετά από μία ακόμη
0.35 τάφο νερού ανεβαίνουμε την **αμμώδη πίστα** και από εκεί συνεχίζουμε αριστερά. Η πολύ φαρδιά πίστα αποτελεί αντιπυρική ζώνη. Σε μία διακλάδωση βαδίζουμε στην φαρδιά πίστα δεξιά προς τα πάνω και διασχίζουμε έναν μακρύ
0.55 **ελαιώνα**, στο τέρμα του οποίου απλώνονται **στάβλοι κατσικιών**. Μετά κατηφορίζουμε την φαρδιά πίστα. Στη
1.10 **διακλάδωση** προς την κοιλάδα αριστερά συνεχίζουμε **ευθεία**.

5 Το καστέλο στη θάλασσα

Κατά την τετράωρη, αλλά εύκολη ολόγυρη οδοιοπορία, διασχίζει ο οδοιπόρος μία εύφορη κοιλάδα, αναπαύεται στη σκιερή πλατεία, κολυμπάει στη θάλασσα και βιώνει το ηλιοβασίλημα μέσα από τα ερείπια του όμορφου κάστρου των σταυροφόρων. Μία σύντομη και μικρή διαδρομή οδηγεί σε δύομιση ώρες πάνω στο χωριό Κρητηνία.

Μετά από ένα αραιό ελαιώνα φτάνουμε πρώτα σε ερείπια σπιτιών, και μετά στην άσφαλτο και από εκεί κάνοντας αριστερά στο **εξωκλήσι του Αγίου Νικολάου Φουντουκλί** [2].

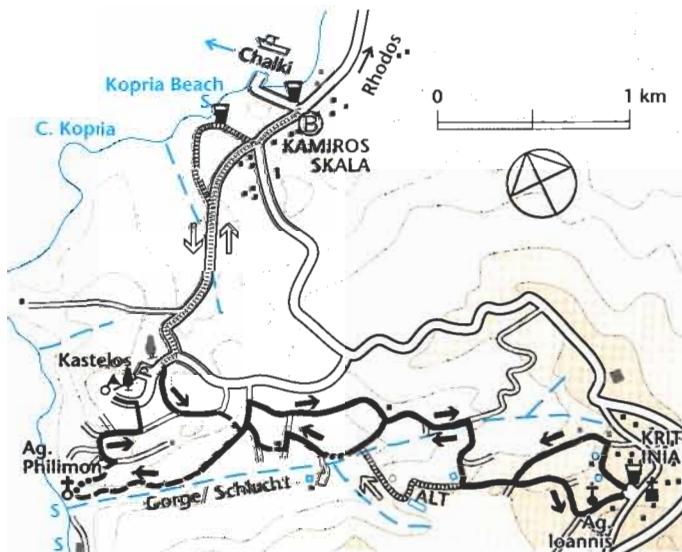
Αυτή η εκκλησία σε σχήμα σταυρού με τρούλλο και τέσσερις αψίδες ή κόγχες ήταν προσφορά ενός υψηλόβαθμου δημόσιου υπαλλήλου γύρω στο 1500 για τα τρία παιδιά του που πέθαναν από λοιμό. Η οικογένεια απεικονίζεται στο ύψος των ματιών στην κόγχη απέναντι από το ιερό, οι γονείς κρατώντας την εκκλησία, τα παιδιά προσευχόμενα στον Παράδεισο. Ο Χριστός τους ευλογεί. Μαζί Του βρίσκεται η Παναγία και ο Ιωάννης ο Βαπτιστής. Όλοι οι τοίχοι είναι καλυμμένοι με αγιογραφίες. Μεταξύ άλλων απεικονίζονται η Βάπτιση του Χριστού, η Ανάσταση του Λαζάρου και η Φυγή προς την Αίγυπτο.

Πάνω από τον τρούλλο 25 Άγιοι παρατηρούνε τον κουρασμένο οδοιπόρο με συμπόνοια. Στο κλιμακωτό πεδίο υπήρχε παλαιότερα ένα μοναστήρι, σήμερα είναι εδώ ένας χώρος για πικνίκ με πηγάδι και ένα πυροφυλάκιο.

- Επιστρέφουμε από τον ίδιο δρόμο προς τον ελαιώνα, από εκεί όμως στο **δεύτερο ερείπιο** περπατάμε τον χωματόδρομο δεξιά κάτω και αργότερα στην **στροφή** αριστερά πάνω. Μετά την άνοδο βλέπουμε και στις δύο μεριές την θάλασσα. Στην κορυφογραμμή βαδίζουμε αρχικά σε οριζόντια κατεύθυνση, μετά απότομα προς τα κάτω, σε ένα **σταυροδρόμι**. Εκεί κάτω αριστερά και μετά από ένα λεπτό στρίβουμε απότομα αριστερά!
- Η μέθη από την ευωδία των πεύκων μας συνοδεύει μέχρι κάτω στο **έδαφος της κοιλάδας**.
- Σε μία απότομη στροφή περνάει ο φαρδύς δασικός δρόμος το ρυάκι. Ακριβώς εκεί ακολουθούμε για λίγο χωρίς μονοπάτι την ροή του προς τα δεξιά, ανεβαίνουμε προς τα πάνω αριστερά και φτάνουμε **πάλι** στην φαρδιά **πίστα** του ερχομού. Τώρα συνεχίζουμε δεξιά επάνω, περνώντας από τους στάβλους των κατοικιών και προς τα κάτω μέχρι την στενότερη διακλάδωση προς δεξιά.
- Σύντομα έρχεται η δεξιά διακλάδωση, από την οποία ανεβήκαμε κατά τον ερχομό (= KXO 0.35). Εδώ πηγαίνουμε πάνω αριστερά περνώντας δίπλα από έναν **στάβλο προβάτων** (αριστερά) και αργότερα από το εξωκλήσι του Αγίου Νικολάου (δεξιά). Στην δεξαμενή νερού στο χώρο εορταστικών εκδηλώσεων οδηγεί ένας χωματόδρομος κάτω δεξιά προς **Σαλάκο**.

- KXO Η οδοιοπορία ξεκινά κάτω από το κάστρο Κρητηνία. Όποιοι φτάνει με το **λεωφορείο**, πρέπει από την **Κάμειρο Σκάλα** στην άσφαλτο να υπολογίσει δύο φορές 25 λεπτά για το δρόμο προς «Castle» και για την επιστροφή. Βλέπε χάρτη.
- 0.00 Από τον **κάτω χώρο στάθμευσης** (με καντίνα) του **καστέλου Κρητηνίας** βαδίζουμε τον δρόμο προς τα πίσω και κάτω και στρίβουμε δεξιά μετά από μερικά βήματα σ' έναν στενό χωματόδρομο. Στο τέλος του δρόμου στρίβουμε αριστερά σ' έναν φαρδύτερο **χωματόδρομο** συνεχίζουμε ευθεία μέσα από μία κοιλάδα με χωράφια. Σύντομα πλησιάζουμε το χωριό Κρητηνία, πάνω σε λοφώδες τοπίο. Ορατός πιο πάνω και ο Ατάβυρος με 1215 μ. το υψηλότερο όρος της Ρόδου.
- 0.07 Ο χωματόδρομος κάνει μία **αριστερή στροφή** [1], εδώ στρίβουμε δεξιά σε μία λωρίδα με 5 μ πλάτος, που μοιάζει με χωράφι. Στο τέλος του «χωραφιού» γίνεται ορατό ένα πατημένο μονοπάτι, το οποίο συνοδεύεται από αρδευτικά λάστιχα. Αυτό συναντά κάτω έναν βατό **χωματόδρομο**, τον οποίο ακολουθεί κανείς αριστερά πάνω.
- 0.20 Σύντομη διαδρομή: Σ' αυτή τη θέση (= KXO 1.40) θα επιστρέψουμε αργότερα. Εδώ θα μπορούσε κανείς να

κάνει δεξιά κάτω στο χωράφι πατάτας και να κάνει την «μικρή διαδρομή».

Στην πρώτη διακλάδωση συνεχίζει αριστερά, και στην επόμενη δεξιά και μετά στο κάτω μέρος της πλαγιάς, η οποία υψώνεται αριστερά μας. Στην πεδιάδα καλλιεργούνται τομάτες, πατάτες και πολλά άλλα λαχανικά. Στη διακλάδωση παραμένουμε

0.25 αριστερά. Μία **αγροικία** βρίσκεται πάνω από τον δρόμο και περιβάλλεται από μεγαλειώδες χάος. Στην επόμενη διακλάδωση παραμένουμε αριστερά. Από δεξιά πλησιάζουμε

0.30 το ρυάκι με καλάμια, το οποίο το περνάμε στη επόμενη **διακλάδωση** κάνοντας δεξιά πάνω από ένα τσιμεντένιο σωλήνα. Καθώς ανηφορίζουμε κοπιαστικά, μπορούμε να απολαμβάνουμε την πανέμορφη θέα του κάστρου, και στο βάθος της Χάλκης.

0.40 Έαν δεν προσέξει κανείς την αριστερή στροφή, φτάνει σε μία **δεξαμενή νερού** (δεξιά) και συνεχίζει από εδώ αριστερά. Στο σταυροδρόμι, δίπλα στον βράχο (δεξιά), πηγαίνουμε ευθεία. Ο δρόμος συνεχίζει κάνοντας ένα ανοιχτό τόξο προς δεξιά σε ένα άλλο σταυροδρόμι. Εδώ στρίβουμε πάνω αριστερά στο **σκεπασμένο δρόμο** και φτάνουμε σ' ένα εξωκλήσι.

Το εξωκλήσι του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, μοιάζει με διαμάντι, το οποίο έχει τοποθετηθεί μεταξύ δύο

κυριαρχούν. Στο εσωτερικό του είναι διατηρημένες εντυπωσιακές αγιογραφίες του 13ου ή 14ου αιώνα. Ξεχωρίζει ο χορός της Σαλώμης μπροστά στον Ηρώδη και ο Αποκεφαλισμός του Ιωάννη.

Μετά φτάνουμε από έναν τσιμεντένιο δρόμο γρήγορα στην σκιερή πλατεία του χωριού, για ανάπαυλα, στην πιάτσα της

1.00 Κρητηνίας.

Αφού δούμε το χωριό, που ιδρύθηκε από Κρητικούς, κατηφορίζουμε στην αριστερή μεριά της πιάτσας, που βλέπει προς την κοιλάδα, τον τσιμεντένιο δρόμο. Περνάμε από δοχεία νερού (αριστερά), συνεχίζουμε ευθεία σ' ένα ανοιχτό τόξο προς αριστερά για την κοιλάδα. Εν μέρει ο δρόμος συνεχίζει σχεδόν επίπεδα μεταξύ κλιμακωτών χωραφιών και καταλήγει πάλι στο σταυροδρόμι, δίπλα στο βράχο όπου στρίβουμε δεξιά κάτω, προς την **δεξαμενή νερού**.

1.15 Από κει οδηγεί ο ίδιος δρόμος κάτω στην κοιλάδα, και στρίβει στα καλάμια αριστερά.

Στο «χαιώδη γεωργό» πορευόμαστε αριστερά κάτω. Όταν λήξει ο χωματόδρομος, περνάμε κάνοντας δεξιά από ένα χωράφι, και φτάνουμε σ' άλλον χωματόδρομο. Τον ακολουθούμε μέσα από πράσινους κήπους και πράσινα χωράφια μέχρι που διακλαδώνεται πριν από έναν φράχτη. Προς αριστερά φτάνουμε σε μία **αποθήκη** και στρίβουμε μετά από ένα σπιτάκι δεξιά.

1.30 Στο τέλος του χωματόδρομου οδηγεί ένα πατημένο μονοπάτι σ' έναν άλλο χωματόδρομο, τον οποίο ακολουθούμε προς δεξιά.

Σε μία διακλάδωση βαδίζουμε αριστερά και φτάνουμε στη θέση, από την οποία **κατεβήκαμε προς τα κάτω** (= ΚΧΟ 0.20).

1.40 Αυτή την φορά περπατάμε προς τα κάτω σε μία εντατικά καλλιεργημένη και εύφορη κοιλάδα. Ο δρόμος τελειώνει δεξιά

6 Αλπική πορεία προς Ατάβυρο

- από ένα χωράφι πατάτας. Φυσικά ανακαλύπτουμε αμέσως το
1.45 **μονοπάτι** [2], που οδηγεί προς τα πάνω δεξιά. Υπέροχα στρίβει
ο δρόμος σα φίδι, πάνω από ένα απότομο φαράγγι, μέσα από
όλα τα μπαχαρικά της ελληνικής κουζίνας. Θυμάρι,
1.55 φασκόμηλο, μαντζουράνα και άλλα πολλά. Τελειώνει σε μία
πεδιάδα της ακτής στην **θάλασσα**, στα υπολείμματα της
παλαιοχριστιανικής βασιλικής του Αγίου Φιλήμονος που
ανεσκάφησαν [3].

- Ακριβώς πάνω από τον χώρο ανασκαφών οδηγεί ένας στενός
και ανηφορικός δρόμος μαρκαρισμένος με κουτρούμπολο σε
μία πεδιάδα, απ' όπου ακολουθάμε την κατεύθυνση προς
2.05 καστέλο. Πάνω σ' έναν **χωματόδρομο** βαδίζουμε αριστερά,
προσπερνάμε τέσσερις ή πέντε αριστερές στροφές και
περπατάμε κάτω από το κάστρο [4]. Αφού τις περάσουμε
πλευρικά στρίβουμε αριστερά και ανεβαίνουμε έναν
χωματόδρομο προς τα πάνω φτάνοντας στην άσφαλτο, που
2.15 οδηγεί αριστερά στο **καστέλο**.

*Το κάστρο Κρητηνία είναι το καλύτερα διατηρημένο
κάστρο Ιωαννιτών στη Ρόδο.*

*Ο πύργος, η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και το
προστατευτικό τείχος είναι σε καλή κατάσταση. Τα
εμβλήματα των επικεφαλής του Τάγματος, οι οποίοι
δώσανε την εντολή να χιστεί τον κτίριο από το 1472 και
μετά, είναι ενσωματωμένα στο εξωτερικό τείχος. Ιδιαίτερα
κατά το βράδι είναι μαγικά να κοιτάει κανείς, από εδώ,
πάνω από τη θάλασσα προς την Χάλκη.*

Όποιος πρέπει να επιστρέψει πεζός στην **Κάμειρο Σκάλα**
παίρνει τον δρόμο (πάνω σ' ένα μικρό δασικό μονοπάτι) προς
τα κάτω στο χώρο στάθμευσης, στην άσφαλτο πιο κάτω
αριστερά. Έαν υπάρχουν δυνάμεις και χρόνος μπορεί να
περάσει μία βόλτα από την ταβέρνα ψαριού «Johnny's» μέσω
της παραλίας της Κοπρίας.

*Αυτή η εξάωρη πορεία είναι κατάλληλη μόνο για κάποιες
εξασκημένους οδοιπόρους. Η απότομη ανάβαση μέσω
γυμνού εδάφους γεμάτου πέτρες και χώμα με διαφορά
υψόμετρου 800 μ απαιτεί αντοχή. Κίνδυνος ζάλης δεν
υπάρχει. Στέρνες δεν υπάρχουν. Πρέπει κανείς να είναι
εξοπλισμένος με τα απαραίτητα - ανεμοθώρακα και
μακρύ παντελόνι. Θα πρέπει κανείς να διλέξει καλή
ημέρα, μιά και δεν πρέπει να υποτιμηθούν οι κίνδυνοι σε
περίπτωση ομίχλης.*

- KXO Στον **Έμπωνα** υπάρχει στην άσφαλτο που οδηγεί δυτικά μία
0.00 **ταβέρνα**, την οποία είναι καλύτερα να αφήσουμε προσωρινά
αριστερά. Μετά την στροφή παίρνουμε, πριν τον **χώρο**
0.02 **αποθήκευσης**, τον χωματόδρομο αριστερά προς τα πάνω. Εδώ
ευδοκίμει ο καλύτερος λευκός οίνος της Ρόδου, ο *Βιλλαρέ*. Ο
δρόμος στενεύει και γίνεται μονοπάτι, που συναντά έναν άλλο
χωματόδρομο, στον οποίο κάνουμε δεξιά και αμέσως
αριστερά. Κάτω από έναν πέτρινο τοίχο [2] ανηφορίζουμε
αριστερά μέσα από κομμάτια βράχων. Στις κληματαριές
υπάρχει δεξιά μία καλύβα, πίσω από την οποία περνάμε μέσω
0.25 μίας **σκάλας** πάνω από τον φράχτη. Εδώ συνεχίζουμε πάνω
από τον φράχτη δεξιά μέχρι να φτάσουμε σε μία άλλη σκάλα,
και από κει προς τα πάνω. Μετά τις κόκκινες σημάσεις
ανεβαίνουμε μέσα από πεδίο με πέτρες και χώμα προς τα πάνω
ή κάνουμε δεξιά περνώντας ανάμεσα από κομμάτια βράχων.
1.10 Τελικά νοιώθουμε ανακούφιση, όταν φτάσουμε στο **άκρο του**
βράχου, που βρίσκεται στην απάνω άκρη του πεδίου με πέτρες
και χώμα.
Εδώ κάνουμε δεξιά και ανηφορίζοντας ανάμεσα από βράχους

1.30 ③ μέχρι την **κορυφή** με τοπογραφική κολόνα και ολοστρόγγυλη εγκατάσταση κεραίας, φτάνουμε στο υψηλότερο σημείο της Δωδεκανήσου με 1215 μ.

1.35 Στον επόμενο λόφο, στο νότο, διακρίνουμε την βάση ενός αρχαίου **ναού του Δία**, στον οποίο φτάνει κανείς γρήγορα περνώντας μέσα από χωράφι.

1.50 Μετά από μερικά βήματα προς τη θάλασσα ανακαλύπτουμε ένα παλιό μονοπάτι που οδηγεί κάτω προς την **άσφαλο**.

Πίσω από τους λόφους υπάρχουνε ανεμορότορες. Συνεχίζουμε βαδίζοντας ζγκ ζαγκ προς τα κάτω στην άσφαλο και στην άλλη μεριά της ασφάλτου διαγώνια προς δεξιά μετατοπισμένα βγαίνοντας πάλι έξω από το βαθούλωμα και πάλι πάνω από την άσφαλο. Το πανέμορφο παλιό μονοπάτι περνάει πάνω από τον λόφο και ομαλά προς τα κάτω. Δεξιά κάτω έχει χτιστεί μία σκοπισμένη πίστα, στη οποία κατεβαίνει κανείς στο ευνοϊκότερο σημείο χωρίς μονοπάτι. Αυτή η **πίστα** οδηγεί μετά

2.20 από μερικές στροφές πιο κάτω σ' ένα υψίπεδο με **ερείπια σπιτιού** (δεξιά) ④, 100 μ πριν από τους **αγωγούς ρεύματος**.

Εναλλακτικά: Παρακάτω περιγράφεται ένα παλιό μονοπάτι, το οποίο είναι σχεδόν άγνωστο και στους ντόπιους. Είναι κάπως δύσκολο τα πρώτα 25 λεπτά να το εντοπίσει κανείς μέσα στα φρύγανα και στους βράχους. Όποιος προτιμάει κάτι ευκολότερο, μπορεί να συνεχίσει

την πλατιά πίστα μέχρι την άσφαλο (ΚΧΟ 3.20) και να φτάσει με οπιστόπ ή πεζός μετά από 4-5 χλμ. στον Έμπονα.

2.25 Αφού περάσουμε τα **ερείπια**, βαδίζουμε αρχικά στο χαντάκι μέσα από το βαθούλωμα. Υπάρχουνε πορτοκαλί σημάνσεις. Αργότερα παραμένουμε περίπου 50 μ αριστερά πάνω από το χαντάκι, πηδάμε πάνω από βράχους και αντικρίζουμε τον Έμπονα. Στο χαντάκι δεξιά συναντάμε στη συνέχεια **πεύκα**.

2.45 Εδώ περπατάμε ένα κομμάτι επίπεδα και μετά προς δεξιά μέσα από τα πεύκα προς τα κάτω, έχοντας το πίσω μέρος του βουνού αριστερά. Σύντομα συναντάμε τμήματα του δρόμου, τα οποία μετά, κάνοντας ένα τόξο προς τα δεξιά, **διασχίζουνε** το

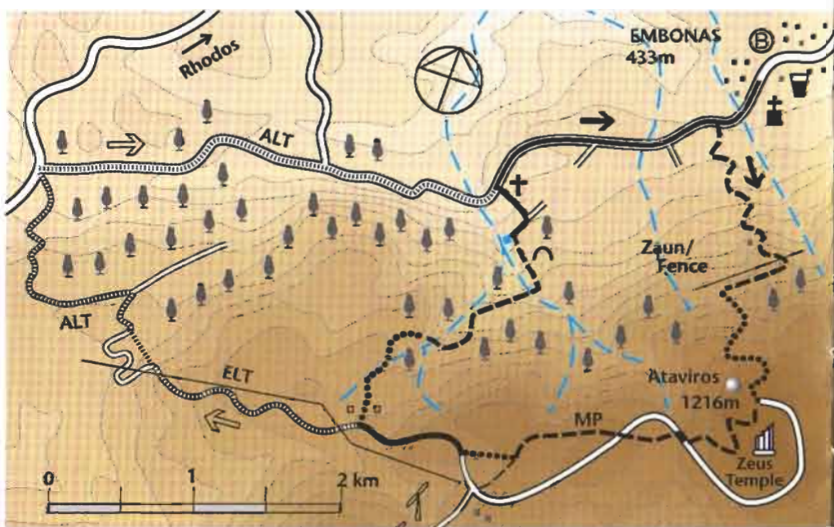
2.55 ★ **φαράγγι**. Η κοιλάδα βρίσκεται τώρα αριστερά και αρχίζει ένα άγριο, ρομαντικό και ορεινό μονοπάτι. Οδηγεί προς τα κάτω και πλησιάζει μετά από τρία λεπτά σχεδόν ξυστά την επιφάνεια του φαράγγιου. Από κει συνεχίζει επίπεδα πάνω σε βραχώδεις πλάκες, και ελαφρώς αριστερά, προς τα κάτω σε μία βραχώδη πλαγιά. Πριν από τις **σπηλιές** περπατάμε μέσα από μεγάλα κομμάτια βράχων αριστερά προς τα κάτω. Εκεί που συναντιώνται τα δύο φαράγγια υπάρχει μία **ποτίστρα ζώων**.

3.10 Εκεί περνάμε έναν φράχτη, στρίβουμε στην διακλάδωση αριστερά προς τα κάτω στην **άσφαλο**, και πάνω σ' αυτή προς δεξιά. Τουλάχιστον το φθινόπωρο μπορεί να γλυκαίνεται κανείς κατά την διαδρομή με σταφύλια πριν φτάσει στον Έμπονα.

3.15

3.20

3.40

7 Ορεινά λιβάδια κάτω από τον Ακραμίτη

Ένας σκιερός δρόμος οδηγεί πάνω στον ορεινό όγκο του Ακραμίτη και διασχίζει απέναντα λιβάδια που μοιάζουν με πάρκο. Περνώντας από ένα εξοκλήσι μπορεί να πορευθεί κανείς μέχρι την κορυφή. Μετά την κάπως απότομη κάθοδο συναντά στα Σιάνα πάλι την ασφάλτο. Η πορεία διαρκεί τρεις με τέσσερις ώρες. Στέρνες δεν υπάρχουν. Σε τέσσερα σημεία πρέπει κανείς να προσέξει καλά τις διακλαδώσεις!!

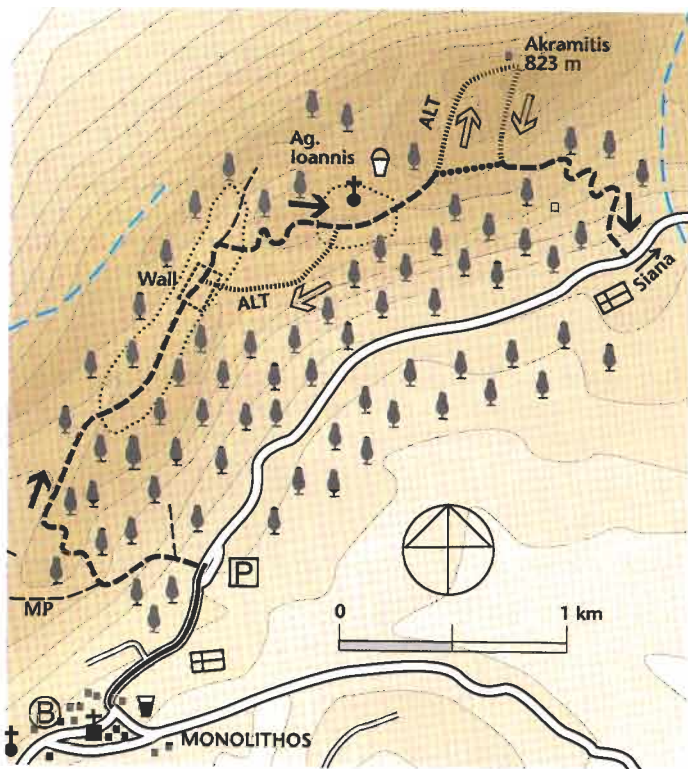
- KXO Στην **ταβέρνα** «Christos Corner» κοιτάζουμε το ρολόι, 0.00 ανεβαίνουμε την ασφάλτο προς τα πάνω και αντιλαμβανόμαστε μετά από 10 λεπτά μία **λωρίδα στάθμευσης** δεξιά στην ασφάλτο. Απέναντι μαρκάρι μια κίτρινη σήμανση με κουτρούμπολα □ το δρόμο που ανεβαίνει το ανάχωμα. Στο δάσος στρίβουμε μετά από 50 μ σ' ένα κουτρούμπολο αριστερά και πορευόμαστε το ωραίο μονοπάτι ανεβαίνοντας το βουνό. Ένα άλλο κουτρούμπολο μαρκάρι αργότερα την **διακλάδωση** προς πάνω δεξιά [2].
- 0.18 !! Πρώτα περπατάμε κοπιαστικά, μετά πολύ ευχάριστα μεταξύ πεύκων προς τα πάνω με μεγαλειώδη θέα προς τον κόλπο της Απολακιάς.
- 0.35 Μετά το **τέλος της ανόδου** διασχίζουμε το δάσος αρχικά προς τα κάτω και μετά δεξιά πάνω οριζόντια από το φαράγγι μέχρι ένα υπέροχο **ξέφωτο** [3], στο οποίο ανθίζουν, μεταξύ παμπάλαιων πεύκων και κέδρων, όλα τα λουλούδια της Ελλάδας, μεταξύ ερειπίων και σάπιων δέντρων - ο Caspar David Friedrich θα έβγαζε γρήγορα το μεγάλο μπλόκ σκίτσων.
- 0.40 ★ Ανεβαίνουμε μερικά μέτρα μέσα από μόβ ανθισμένες φασκομηλιές και περνάμε έναν πέτρινο τοίχο, που περιέβαλε

παιλιότερα ένα χωράφι. Πίσω από τον τοίχο είναι ακόμη 200 μ μέχρι μία φάλαγγα **κουτρούμπολων**, η οποία κατατοπίζει τον οδοιπόρο προς το ύψωμα δεξιά και δεν τον αφήνει να ακολουθήσει ευθεία το πλατύτερο μονοπάτι κατσικιών.

Όταν περάσουμε τους βράχους, απλώνεται ένα ακόμη λιβάδι, αριστερά μας - σχεδόν το παραβλέπει κανείς - βρίσκεται το εξοκλήσι του **Αγίου Ιωάννη**.

1.05 Εκτός από τις ωραίες αερογραφίες στην παλαιά αγίδα το κτίριο δεν είναι εντυπωσιακό. Μόνο η τοποθεσία σ' αυτή την απομονωμένη περιοχή κάνει την επίσκεψη βίωμα.

Εναλλακτικά: Ο μακρινός δρόμος προς Σιάνα προς τα κάτω είναι δύσβατος. Θα πρέπει κανείς να εξετάσει το ενδεχόμενο, να επιστρέψει από τον ίδιο δρόμο μέσα από τα όμορφα λιβάδια.

8 Μονόλιθος

Σ' αυτή την πεντάωρη πορεία κάνει κανείς το γύρο του κάστρου των σταυροφόρων διανύοντας αρκετή απόσταση, το οποίο δεσπόζει πάνω σ' έναν απότομο βράχο. Υπάρχουν περισσότερες δυνατότητες κολύμβησης, και στο τέλος ένα υπέροχο ηλιοβασίλεμα. Το μήκος της διαδρομής είναι 7 χλμ., την οποία όμως μπορεί να την συντομεύσει κανείς στα μισά.

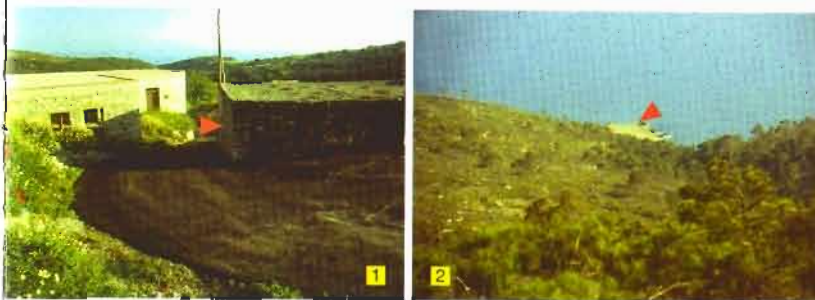
- 1.11 !! Στο άλλο μέρος του ξέφωτου ανεβαίνουμε ένα κοκκινωπό δρόμο, που οδηγεί σε ορεινό βοσκοτόπι, κάτω από ένα μικρό πευκόδασος [4]. Στο δασάκι στηρίζεται ένα παράξενο **κουτρούμπολο**, δεξιά στο δρόμο, πάνω σ' έναν κορμό δέντρου.
- Εναλλακτικά: Πηγαίνοντας ευθεία απέχουμε ακόμη 10 λεπτά από το πυροφυλάκιο δίπλα στην **κορυφή του Ακραμίτη** (823 μ). Όταν ο καιρός είναι καλός έχουμε ωραία θέα. Από κει οδηγεί ένα μονοπάτι στη κοιλάδα.
- 1.11 Έαν βαδίσουμε στο κουτρούμπολο δεξιά, βρίσκουμε ένα μονοπάτι κατσικιών πάνω από τον λόφο και πορευόμαστε από κει σιγά, χωρίς **μονοπάτι**, προσανατολιζόμενοι προς αριστερά, προς τα κάτω. Συναντάμε ένα πλατύ κόκκινο μονοπάτι, το οποίο ακολουθούμε προς τα κάτω. Ανάμεσα σε πεύκα, περίπου 100 μ δεξιά, συναντάμε στη συνέχεια **ερείπια**. Από εδώ γίνεται ο δρόμος πιο ανηφορικός, αλλά και σκιερός. Τελείως κάτω συνεχίζουμε σ' ένα κουτρούμπολο πάνω σ' έναν βράχο προς αριστερά στην **άσφαλτο**. Η διαδρομή με τα πόδια διαρκεί προς Μονόλιθο 30 λεπτά, με οσοστόπ μόνο 5 λεπτά. Προς **Σιάνα** με τα στενά δρομάκια και ωραία εστιατόρια είναι οχτώ λεπτά προς τα πάνω. Το μέρος αυτό είναι φημισμένο για το μέλι και γιαούρτι και ιδιαίτερα για τη σούμα, ένα οιοπνευματώδες ποτό.

KXO 0.00 Από τό παλιό **πηγάδι** του χωριού **Μονόλιθος** θα πρέπει να πάρει κανείς νερό, μιά και δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα σ' αυτή την διαδρομή.

Μετά κατεβαίνουμε την άσφαλτο αριστερά πάνω από τους κήπους και στρίβει στα τελευταία σπίτια [1] δεξιά σ' έναν τιμεντένιο δρόμο. Μέσα από κλιμακωτούς ελαιώνες οδηγεί κατευθείαν στην κοιλάδα. Εκεί στρίβουμε σ' έναν **χωματόδρομο** δεξιά και τον ακολουθούμε μετά από μία γέφυρα προς τα πάνω. Στη διακλάδωση κατευθυνόμαστε αριστερά και θα πρέπει μετά από έναν ελαιώνα, αριστερά προς τα κάτω, να μην παραβλέψουμε τον κάπως από βλάστηση καλυμμένο **χωματόδρομο**.

0.09 !! 0.15 Στο τέλος του χωματόδρομου πορευόμαστε δεξιά περνώντας δίπλα από κληματαριές και μετά κατά το ήμισυ δεξιά μεταξύ δύο χωραφιών με δημοτριακά προς την δεξιά γωνία του δάσους, όπου ανοίγουμε και κλείνουμε ένα **φράχτη**. Βρίσκουμε αρκετά κόκκινα σημεία στο αραιό πευκόδασος, έτσι ώστε να φτάνουμε σύντομα στην **άκρη** του δάσους. Μπροστά από την θάλασσα στέκονται οι απανθρακωμένοι κορμοί των δέντρων, της πυρκαγιάς του 1999. Επειδή εύκολα μπορεί να χάσει ο οδοιπόρος στο επόμενο τμήμα της διαδρομής το μονοπάτι,

0.20 0.35

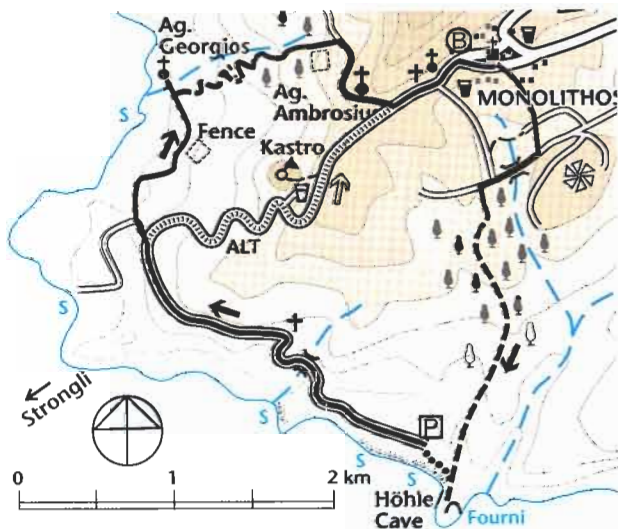
1.00 προτείνεται, να έχει ως στόχο την ανοιχτόχρωμη βραχώδη χερσονήσο δεξιά δίπλα από τη ράχη του βουνού [2]. Στο τέλος του δρόμου πέφτει δεξιά η **αμμώδης παραλία των Φούρνων**.

Στην απότομη ανατολική πλαγιά της χερσονήσου από αμμώλιθο υπάρχουνε περισσότερες **σπηλιές**, των οποίων η ηλικία πρέπει να ξεπερνάει εν μέρει τα 1000 χρόνια. Κάτω από τα λίθινα υπολείμματα του φάρου στην κορυφή βρίσκεται μία εκκλησία μέσα σε σπηλιά με σχήμα σταυρού, στην οποία βρέθηκε ένας τάφος.

1.10 Η απέναντη παραλία είναι συνήθως άδεια. Στο τέλος του πλατύτερου μέρους οδηγεί η άσφαλτος μεταξύ πεύκων σε μία άλλη μικρότερη **παραλία**.

1.35 Τώρα ανηφορίζουμε την άσφαλτο με αρκετό κόπο. Στο ύψωμα βρίσκεται αριστερά δίπλα από την άσφαλτο ένας βράχος. Αυτός σημαδεύει έναν **αμμώδη δρόμο**, που οδηγεί μετά αριστερά κάτω.

Σύντομη διαδρομή: Στην άσφαλτο πάνω για Μονόλιθο. Βαδίζουμε τον αμμώδη δρόμο προς αριστερά, από τον οποίο οδηγεί σύντομα μία διακλάδωση αριστερά προς τα κάτω στον κόλπο κολύμβησης με το νησί Στρογγύλο. Ο δρόμος ευθεία προσφέρει κατεβαίνοντας ωραία θέα προς το ακρωτήριο Αρμενιστής και στο βάθος προς το νησί της Χάλκης. Μετά την

δεξιά στροφή βλέπουμε πάνω προς το όρος Ακραμίτης, στο μισό ύψος στο μικρό λευκό εξοκλήσι και στον Μονόλιθο με το κάστρο, του οποίου τα τείχη φαίνονται να ξεφυτρώνουν μέσα από τον βράχο.

2.00 80 μ μετά από ένα **αμπέλι** (δεξιά) μπορούμε ήδη να ψάξουμε τον υπόλοιπο δρόμο προς τα πάνω [3] και συνεχίζουμε μετά 2.05 προς το εξοκλήσι του **Αγίου Γεωργίου**.

Το εσωτερικό είναι απλά διακοσμημένο. Ο Εκτελεστής του δράκου ιππεύει στο δεξί τοίχο. Μπροστά υπάρχει ένας σκιερός χώρος πικνίκ. Κάτω στο νερό ένας μικρός κόλπος.

2.09 Στο δρόμο της επιστροφής πρέπει κανείς να προσέξει καλά, !! μετά από 4 λεπτά να μην παραβλέψει την **διακλάδωση** [3] προς αριστερά μαζί με τα **κουτρούμπολα**. Ένας παλιός, και κάπως χαλασμένος δρόμος συνεχίζει προς τα πάνω, στρίβει δεξιά, οδηγεί πάνω, και διασχίζει δύο φορές έναν φράχτη 2.25 καταλήγοντας στην αρχή ενός **χωματόδρομου**. Αυτός οδηγεί οριζόντια προς αριστερά και μετά μέσα από πεύκα πάνω σ' ένα 2.40 **ξέφωτο** με ελιές και αμπέλι. Από κει πάνω δεξιά στην πλατιά και επίπεδη αμμώδη πίστα και πάλι δεξιά, περνώντας δίπλα από το εξοκλήσι του Αγίου Αμβρόσιου, προς την άσφαλτο.

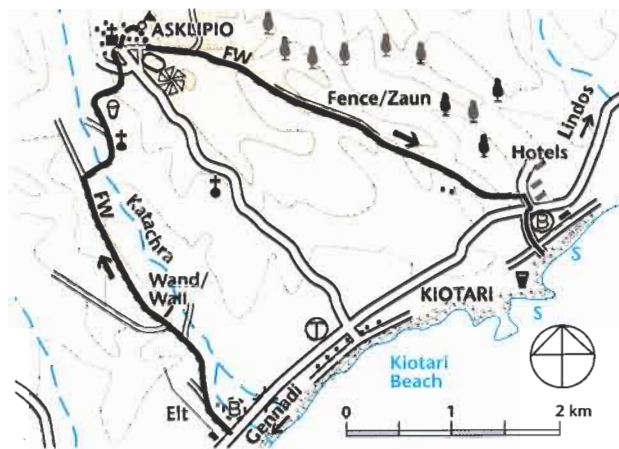
*Οι ρομαντικοί βαδίζουνε τώρα 12 λεπτά προς τα κάτω δεξιά στο **κάστρο Μονόλιθος** [4] και απολαμβάνουν το φημισμένο **πανόραμα κατά το ηλιοβασίλεμα**. Εδώ υπήρχε από το 1476 και μετά ένα κάστρο των Ιωαννιτών, που αποτελούσε πάντα καταφύγιο και οχυρό. Έχουνε απομείνει μόνο υπολείμματα του τείχους. Το εκκλησάκι του Αγίου Παντελεήμονα προστέθηκε αργότερα.*

3.05 Οι υπόλοιποι στρίβουνε αριστερά, για να τελειώσουνε την πεζοπορία στην ταβέρνα «**Πανόραμα**». Και τα δύο έχουν πλεονεκτήματα.

9 Ασκληπείο

Το χωριό Ασκληπείο, απαλλαγμένο από τον τουρισμό, μαγεύει με τα λευκά του σπίτια και τα στενά δρομάκια. Εξαιρετικό αξιοθέατο αποτελούν οι υπέροχες αιογραφίες της εκκλησίας. Η τρίωρη οδοιπορία προσφέρει κατά την επιστροφή ένα απέραντο θαλασσίνο πανόραμα και καταλήγει σε μία όμορφη παραλία. Το λεωφορείο από Ρόδο/Λίνδος πρέπει να το εγκαταλείψει κανείς λίγο πριν από το Γεννάδι!

- KXO Λίγο πριν τα παραλιακά ξενοδοχεία στο Κιοτάρι βρίσκεται αριστερά ένα βενζινάδικο. 200 μ αργότερα ακολουθεί μία γέφυρα και μετά από άλλα 200 μ παρακαλούμε τον οδηγό του λεωφορείου να κάνει στάση. Από εδώ μία αμμώδης πίστα οδηγεί από την ασφαλτο στο εσωτερικό του νησιού, περνώντας δίπλα από μία **εγκατάσταση μετασχηματισμού**, συνοδευόμενη από ηλεκτρικούς αγωγούς. Περνάμε μία χαλασμένη **αντλία νερού** (δεξιά), παραμένει στην διακλάδωση δεξιά, στην επόμενη αριστερά. Ο δρόμος γίνεται από εδώ ελαφρώς ανηφορικός, δεξιά ο επιβλητικός τσιμεντένιος τοίχος ενός αμμωρείου. Στην επόμενη **διακλάδωση** κάνουμε δεξιά προς την πεδιάδα του ποταμού Κατάχρα. Η **διακλάδωση προς δεξιά** μας οδηγεί, μέσα από την ξεραμένη κοιτή χειμάρρου, μετά αριστερά, αργότερα προς τα πάνω. Κάτω από ένα εξωκλήσι και περνώντας δίπλα από ένα πηγάδι, βαδίζουμε μέχρι που μας υποδέχεται μετά από μία στροφή, το απλωμένο λευκό χωριό □. Κάτω από το χωριό διασχίζουμε κήπους, περνάμε την ασφαλτο και τραβάμε προς τα πάνω μέσα από στενά παιδαλωδή δρομάκια για το **Ασκληπείο**. Περνώντας

από το καμπαναριό φτάνουμε στην φημισμένη εκκλησία της **Κοιμήσεως της Θεοτόκου**.

Είναι αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου και διακοσμημένη με τις ωραιότερες αιογραφίες της Ρόδου. Η αρχική εκκλησία του 1060 σε σχήμα λατινικού σταυρού επεκτάθηκε αργότερα με δύο πλάγια κλίτη. Ο κεντρικός χώρος αιογραφήθηκε τον 17ο αιώνα. Στο μεσαίο κλίτος η Γένεσις, η δημιουργία του κόσμου. Στο δεξί εγκάρσιο κλίτος η Αποκάλυψη του Ιωάννη, στο αριστερό εικόνες από τον βίο του Χριστού.

- Μετά μπαίνουμε πρώτα στο στενό δεξιά από το καφενείο «Πλατεία» και βρίσκουμε τον δρόμο προς το **ερειπωμένο κάστρο** □. Από την εποχή των Ιωαννίτων έχουν απομείνει η πύλη, μία στέρνα και οι επάλξεις. Σ' αυτά προστίθεται η πανέμορφη θέα πάνω από το νησί και την θάλασσα. Από πάνω προσδιορίζει κανείς την θέση του γηπέδου και παίρνει τον δρόμο, χωρίς μονοπάτι, μέσα από ελαιόδεντρα, προς τα εκεί. Ο αμμώδης χώρος παραμένει δεξιά, κάτω από τον χωματόδρομο. Στη επόμενη **διακλάδωση** βαδίζουμε δεξιά προς τα κάτω, και παραμένουμε στις επόμενες διακλαδώσεις πάντα στον πλατύτερο δρόμο. Ο φράχτης αριστερά εμποδίζει τα αγριοκάτσικα να πλησιάζουν τα χωράφια. Με απαλές στροφές **1.40** πλησιάζει κανείς προς την θάλασσα. Το **πεδίο βολής πηλινων 2.00** δίσκων παραμένει δεξιά, πριν φτάσουμε στην **άσφαλτο** προς τα δεξιά κάτω στο ξενοδοχείο «Rodos Maris» και στην **στάση 2.05** λεωφορείου.

10 Μονή Θάρι

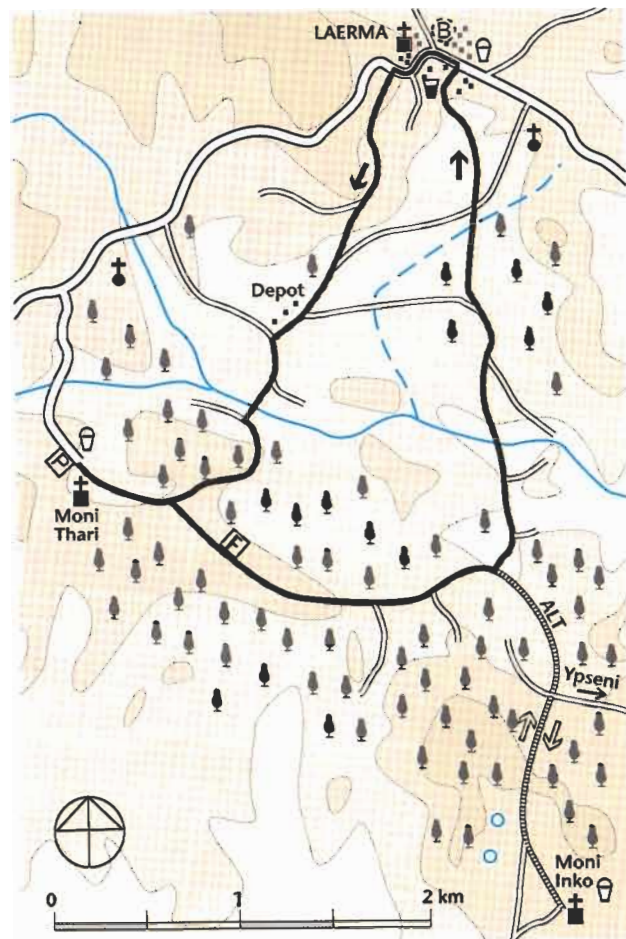
Όποιος θέλει να κάνει πεζοπορία μέσα σε ελληνικό δάσος θα πρέπει να κάνει αυτή την τριώρη μέχρι τετράωρη πορεία. Σε χωματόδρομους χωρίς ιδιαίτερες ανηφόρες κατευθύνεται κανείς για τη φημισμένη μονή του Αρχάγγελου Μιχαήλ στο Θάρι, και σε μία ανοιχτή στροφή πίσω προς Λάερμα. Νερό βρίσκουμε μόνο στο Θάρι. Συγκοινωνία με λεωφορείο υπάρχει μόνο το απόγευμα προς Λάερμα, έτσι ώστε θα πρέπει να διανυκτερεύσουμε ή να συνεχίσουμε με ταξί/οτοστόπ από Λάρδο.

- ΚΧΟ Μετά την **εκκλησία των Λαέρμων** (δεξιά) περνάμε από το
0.00 εστιατόριο «Igkos» (αριστερά) πάνω στην ελαφρώς ανηφορική
ασφαλή, την οποία εγκαταλείπουμε 200 μ αργότερα, μετά από
μία δεξιά στροφή προς αριστερά και στρίβουμε σ' έναν
χωματόδρομο που οδηγεί μέσα από πεύκα και ελαιόδεντρα
0.11 προς τα κάτω. Στη **διακλάδωση** συνεχίζουμε ευθεία κατηφορικά
0.15 και κάτω στην πεδιάδα προς **δεξιά**. Ελαφρά συνεχίζουμε να
0.25 περπατάμε περνώντας την **διακλάδωση** (προς αριστερά).
Μετά από λίγο περνάμε δίπλα από μία στρατιωτική αποθήκη
(δεξιά) Στην διακλάδωση βαδίζουμε προς αριστερά κάτω,
0.30 αμέσως μετά δεξιά μέσα από ένα **ρυάκι**, το οποίο μπορεί να
φέρει νερό μέχρι τον Μάιο. Στην επόμενη διακλάδωση αριστερά
0.50 προς το πάνω μετά μέσα από δασώδεις λόφους στη **Μονή
Θάρι** □.

Η μονή είναι αφιερωμένη στον Αρχάγγελο Μιχαήλ, και αποτελεί πηγή στελεχών της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Οι 15-20 μοναχοί, που ζούνε εδώ, λέγεται ότι θα ανέβουν ψηλά στην εκκλησιαστική ιεραρχία. Η μονή αποστέλλει και ιεραπόστολους. Οι επισκέπτες μπορούν να δούνε την ολοκλη-

ρωτικά αγιογραφημένη εκκλησία. Οι παλαιότερες αγιογραφίες βρίσκονται στο ιερό και είναι 600 ετών. Αρκετές φορές απεικονίζεται ο Αρχάγγελος Μιχαήλ με το ζίφος στο δεξί και το βρέφος στο αριστερό. Με το ζίφος μάχεται κατά των σκοτεινών δυνάμεων και συνοδεύει την ψυχή, συμβολικά απεικονισμένη με το βρέφος, στον άλλο κόσμο. Μία ιδιαιτερότητα αποτελεί η καθιστή απεικόνιση του Χριστού.

1.05 Για τον παραπέρα δρόμο πηγαίνουμε λίγο πίσω και στην διακλάδωση πάνω από την εκκλησία της μονής δεξιά προς τα πάνω. Στη ράχη του υψώματος βλέπουμε αριστερά τον Ατάβυρο, το ψηλότερο όρος της Ρόδου (1215 μ) [2]. Στο δάσος υπάρχει πλευρικά του χωματόδρομου μία αντιπυρική ζώνη, και σύντομα συναντάμε στο δρόμο ένα **πυροφυλάκιο** της πυροσβεστικής.

1.15 Κατά τα έτη 1987 και 1992 υπήρξε σ' αυτό το μέρος καταστροφικές πυρκαγιές. Στην **διασταύρωση** του δρόμου [3] ακολουθούμε την πινακίδα «Inko» ευθεία. Η ευωδία πεύκων συνοδεύει τον οδοιπόρο. Μία διακλάδωση δεξιά δεν την προσέχει κανείς, αλλά ακολουθεί την επόμενη **διακλάδωση αριστερά** προς την κοιλάδα.

Επιλογή: Όποιος έχει αρκετή ενέργεια μπορεί να πορευθεί μέσα σ' ένα τέταρτο ευθεία προς την **Μονή Inko** με μία εκκλησία του Αγίου Γεωργίου [4]. Ο δρόμος συνεχίζει πάνω στην αντιπυρική ζώνη. Το εκκλησιάκι έχει παλιά διακόσμηση, αλλά έχει ανακαινισθεί αισθητά εξωτερικώς.

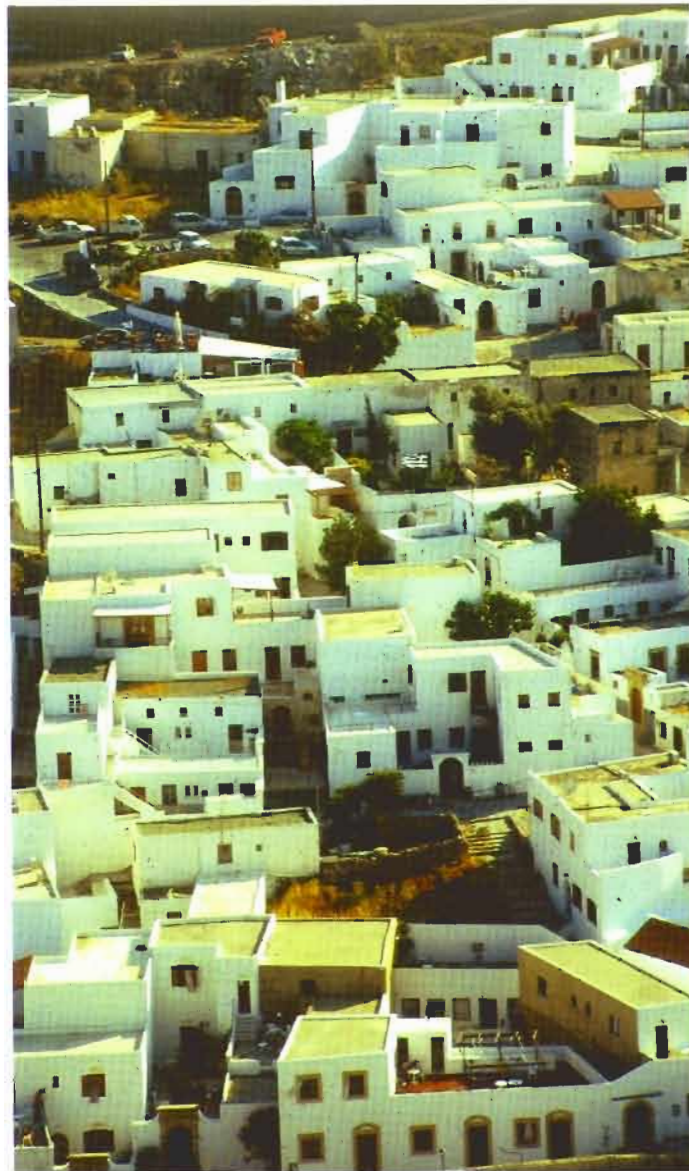
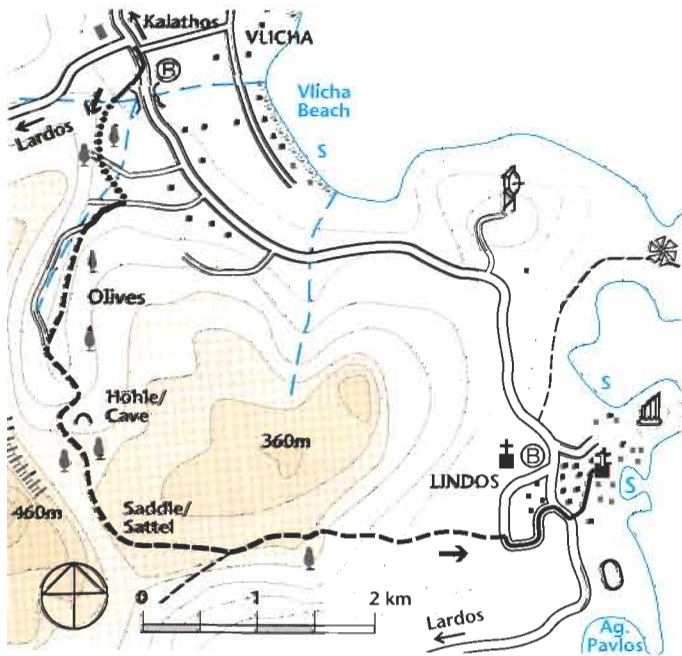
1.35 Μετά την αριστερή διακλάδωση φτάνουμε σ' έναν στενότερο δασικό δρόμο που οδηγεί προς τα κάτω. Αγνοούμε δύο διακλάδωσεις προς δεξιά, και συνεχίζουμε κάτω από σκιερά πεύκα προς την κοιλάδα, όπου φαίνεται πάνω το χωριό Λάερμα. Περνάμε πάλι από την **ξεραμένη κοίτη χείμαρρου/το** ρυάκι. Διασχίζουμε την ωραία γεωργική ελληνική γη, πριν φτάσουμε στη **Λάερμα**, όπου μπορούμε να παραγγείλουμε μία ελληνική χωριάτικη σαλάτα.

11 Λίνδος

Εκτός από το να τα ταξιδέψουμε με πλοίο, είναι αυτή η οδοιπορία ο καλύτερος τρόπος για να φτάσουμε στη Λίνδο. Ανάμεσα σε ελαιόδεντρα και βελανιδιές περνάμε από καλά μαρκαρισμένα μονοπάτια κατσικιών σε δύομιση με τρεις ώρες χωρίς μεγάλη προσπάθεια πάνω από τη ράχη του βουνού στην Λίνδο. Στα περίπου οχτώ χιλιόμετρα δεν υπάρχει νερό.

- ΚΧΟ Η στάση του λεωφορείου βρίσκεται πριν την **διακλάδωση της**
- 0.00 **ασφάλτου** πάνω από τα **Βλυχά**. Από κει απέχει μία γέφυρα, πάνω στην άσφαλο για Λίνδο, 200 μ. Πιο μπροστά στρίβουμε δεξιά σ' έναν χωματόδρομο, που οδηγεί προς τα κάτω μέσα από ελαιόδεντρα σε μία ξεραμένη κοίτη χείμαρρου. Στην άλλη μεριά συνεχίζουμε προς τα πάνω δεξιά χωρίς μονοπάτι μέσα από κλιμακωτούς ελαιώνες με κατεύθυνση την απόκρημη πλαγιά, αργότερα στο πεδινό προς αριστερά πάνω από μία σκονισμένη πίστα και πάλι μέσα από μία ξεραμένη κοίτη χείμαρρου μέχρι έναν **χωματόδρομο**. Αυτός καταλήγει, μετά από έναν φράχτη, σ' ένα εντυπωσιακό φαράγγι με πεύκα [1]. Πριν περάσει αργότερα ο χωματόδρομος δεξιά μέσα από την ξεραμένη κοίτη χείμαρρου, βαδίζουμε ευθεία πάνω σ' ένα με κουτρούμπολα μαρκαρισμένο **μονοπάτι** - ο χείμαρρος παραμένει δεξιά, ο χωματόδρομος πίσω του. Το μονοπάτι καταλήγει σ' ένα απέραντο λεκανοπέδιο, αριστερά του υπάρχει ένας ελαιώνας και ευθεία στην πλαγιά γίνεται μια σπηλιά ορατή. Σ' αυτή την **σπηλιά** δεν μπορεί να μπει κανείς πάντα, επειδή αποτελεί για ένα μεγάλο κοπάδι κατσίκια χώρο ανάπαυσης. Εκτός αυτού γνωρίζει ο κλασικά μορφωμένος ότι στις ελληνικές σπηλιές κατοικούνε μερικές φορές και

- Κύκλωπες. Πάνω από τη σπηλιά συνεχίζει ο δρόμος ελαφρά ανηφορικά μέσα από κοφτούς βράχους, μεταξύ των οποίων διακρίνονται κουτρούμπολα [2]. Κρεμεζί βελανιδιές επισκιάζουν τον δρόμο, ο οποίος στρίβει περισσότερο δεξιά σα φίδι κατά μήκος των πρόποδων του βουνού και φτάνει στο **ύψωμα**. Τώρα κατηφορίζουμε. Στο τέλος του οροπέδιου, που ακολουθεί, φαίνεται πάλι η θάλασσα. Πιο κάτω οδηγεί ο δρόμος μας προς αριστερά, σ' ένα σχεδόν μη ορατό μονοπάτι, που συνοδεύεται από ένα ξεραμένο τοίχο. Η μακρινή θέα προς την θάλασσα και ένα εξωκλήσι πάνω σε κορυφή, δεν θα πρέπει να τραβήξει την προσοχή από τα κουτρούμπολα! Μας δείχνουν την κατεύθυνση προς ένα **ύψωμα**, από το οποίο βλέπει κανείς, επιτέλους, την αρχαία Ακρόπολη της Λίνδου. Τα παλιά και απανωτά σπιτάκια είναι ακόμη αόρατα μέσα στη κοιλάδα. Δεξιά περιμένει ένας σκιερός και κατάλληλος για διάλειμμα χώρος. Τα υπόλοιπα λέγονται γρήγορα. Αφήνει κανείς τα νεόκτιστα αριστερά και χαιρέται τα όμορφα καμπυλωτά δρομάκια της **Λίνδου**.
- 0.50
- 1.20
- 1.50

12 Κάστρα σταυροφόρων

Κατά την διάρκεια αυτής της τετράωρης οδοιπορίας κατά μήκος της ακτής έχει κανείς την ευκαιρία να επισκεφτεί δύο ερειπωμένα κάστρα σταυροφόρων. Ανάμεσά τους υπάρχει μία μεγαλειώδης παραθαλάσσια περιοχή με πολλές αμμώδεις παραλίες. Το καλά μαρκαρισμένο μονοπάτι απαιτεί λίγο αντοχή.

KXO Αφετηρία αποτελεί το **κάστρο** πάνω από την επαρχιακή πόλη του **Αρχάγγελου**. Το τείχος έχει ανακαινισθεί. Στο εσωτερικό δεν στέκεται τίποτα.

Κάτω από το κάστρο, προς την πλευρά της πόλης, βαδίζουμε

0.00 πάνω στον τσιμεντένιο δρόμο φεύγοντας από τα **σκαλιά** προς νότο, έχουμε δηλ. την πόλη δεξιά μας. Πριν από τα δύο

0.04 ακριβώς ίδια **σπίτια** στο ύψωμα ψάχνουμε ένα δρόμο προς αριστερά μέσα από τους βράχους. Από την άλλη μεριά του μικρού υψώματος □ τραβάει ένα πλατύ μονοπάτι, μέσα από ελαιόδεντρα, προς τα κάτω στην κοιλάδα. Πίσω από τον

0.10 **ελαιώνα** φτάνουμε μέσω ενός χωματόδρομου σ' έναν πλατύτερο αμμώδη δρόμο, τον οποίο ακολουθούμε αριστερά. Μετά από τρία λεπτά κατευθυνόμαστε οξυγώνια δεξιά και προχωράμε μέσα από το ευχάριστο καλλιεργημένο τοπίο προς

0.25 την θάλασσα. Στην **διασταύρωση του δρόμου** δεξιά και μετά !! από λίγο στα **κουτρούμπολα** πάλι δεξιά σ' ένα στενό μονοπάτι.

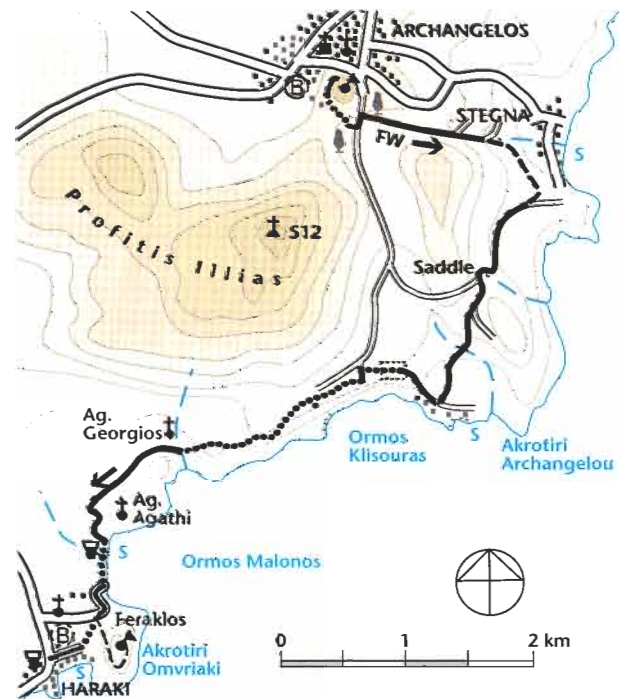
Κάτω βρίσκεται το μέρος παραθερισμού Στεγνά, που αναπτύχθηκε αρκετά τα τελευταία χρόνια-αυτό ακούγεται από τις προτροπές των ψυχαγωγών. Το μονοπάτι συνεχίζει μεταξύ των βράχων προς τα κάτω κάνοντας ένα τόξο **πάνω από τα Στεγνά**. Πορευόμαστε στο υψίπεδο προς δεξιά με κατεύθυνση προς νότο □. Ένας χωματόδρομος δεξιά από φράχτες οδηγεί σ'

0.55 ένα δρόμο με πέτρες και χώμα, που ανεβαίνει πάνω σε **ύψωμα**. Από κει πορευόμαστε πάνω στον πλατύτερο χωματόδρομο αριστερά κάτω προς την θάλασσα και σε μία διακλάδωση δεξιά. Περνώντας ανάμεσα από μερικά μη εντυπωσιακά

1.15 εξοχικά σπίτια φτάνουμε στον **κόλπο της Κλεισούρας**.

Μετά από ένα μπάνιο προχωράμε πίσω από τα περιφραγμένα σπίτια την πίστα προς δυτικά και φτάνουμε σ' ένα **αρχαίο λατομείο**, όπως μπορεί να δει κανείς από τις σκάλες. Οι πέτρες που προέρχονταν από εδώ μάλλον προορίζονταν για την Λίνδο, που βρίσκεται απέναντι. Στην άλλη στενή μεριά του τετραγώνου μας δείχνει ένα κόκκινο σημείο την κατεύθυνση προς ένα παράξενο βραχώδες τοπίο □. Στο σκονισμένο δρόμο, ο οποίος αργότερα διασταυρώνεται, προχωράμε αριστερά μέχρι το γέρικο ελαιόδεντρο και βρίσκουμε εκεί μετά από 20 μ

1.40 τη συνέχεια του χωματόδρομου. Ένα πέτρινο **σπιτάκι** στέκεται μόνο του στο υψίπεδο. Πολύ πιό κάτω, γεμάτη σημαίες και

13 Η μονή Τσαμπίκα

Η μονή βρίσκεται σε κορυφή ύψους 340 μ και είναι ο προορισμός πολλών προσκνηγτών και το αποκορύφωμα της σημερινής οδοιορίας. Πρώτα κολυμπάει κανείς στην ωραιότερη παραλία της Ρόδου-Τσαμπίκα. Η διαδρομή δεν είναι κοπιαστική, εκτός από την ανάβαση μέσα από βραχώδες πεδίο. Στην παραλία και στη μονή υπάρχουν δυνατότητες φαγητού και ποτού. Αφετηρία αποτελεί η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του νησιού, Αρχάγγελος, στην οποία φτάνει κανείς εύκολα με λεωφορείο.

- KXO Η άσφαλτος προς Στέγνα οδηγεί, δίπλα από το τσιμεντένιο ρυάκι, από τον κεντρικό δρόμο του Αρχάγγελου προς ανατολικά. Στην απέναντι βόρεια μεριά του ρυακιού βρίσκεται μια **πίτστα ταξί**. Από εκεί προχωράμε την άσφαλτο αριστερά από την ξεραμένη κοιτή χειμαρρου προς τη θάλασσα. Μετά από τρία λεπτά αφήνουμε την άσφαλτο ευθεία, πηγαίνουμε 0.05 κατά μήκος του ρυακιού και μετά τον **χωματόδρομο αριστερά** πάνω σε περισσότερους στάβλους.
- 0.10 Από εκεί τραβάμε σε δεξιά στροφή **μέσα από μία κοιλάδα** και βρισκουμε στο επόμενο ύψωμα έναν χωματόδρομο προς αριστερά. Στην επόμενη διακλάδωση, στο δασάκι, βαδίζουμε δεξιά και περνώντας δίπλα από έναν κάπως χαώδη στάβλο προς τα πάνω στην **άσφαλτο**. Την ακολουθούμε λίγο δεξιά κάτω και περνάμε ένα ιδιωτικό εκκλησάκι αριστερά προς τα πάνω.
- 0.20 Τώρα αντικρύζουμε πάνω σ' ένα απόκρημνο βουνό τον σημερινό προορισμό: την μονή Τσαμπίκα. Πίσω από έναν κήπο ενός μεγάλου σπιτιού στρίβουμε δεξιά και περνάμε, ενδεχομένως μέσα από ένα φράχτη, αριστερά από αυτόν τον κήπο κάτω προς τη θάλασσα. Από εδώ έχουμε μία

σταυρούς, βρίσκεται μία παραλία-όνειρο, κάτω από την απόκρημνη ακτή, στην οποία οδηγεί, ακόμη πριν από το σπιτάκι, ένας απότομος δρόμος προς τα κάτω. Στο σπιτάκι, στη μεριά της ξηράς, συνεχίζει το μονοπάτι μας. Ένα κάπως **απότομο σημείο** (κόκκινα σημεία) μπορούμε να το ξεπεράσουμε από δεξιά επάνω. Το καλοκαίρι περπατάει κανείς ζιγκ ζαγκ μεταξύ βράχων και γαϊδουράγκαθων. Κοιτώντας προς τα πίσω βλέπουμε μία τεράστια βραχώδη πύλη, η οποία θυμίζει Νταλί [4]. Ο οδοιπόρος πιέζεται περνώντας μέσα από ένα **διπλό φράχτη** και συνεχίζει σε χωματόδρομο γύρω γύρω από ένα βραχώδη λόφο προς τον **αμμώδη κόλπο** της **Αγάθης**, με κίνηση, εστιατόρια, εκκλησιάκι (το βρήκατε!). Την σκονισμένη πίστα την μοιράζεται κανείς για λίγο με μηχανάκια και αυτοκίνητα, μέχρι να φτάσει στη πινακίδα που δείχνει προς το κάστρο.

Το κάστρο Φαρακλός που χτίστηκε πάνω στην αρχαία Ακρόπολη το απέσπασαν βιαία οι Ιωαννίτες από το Βυζάντιο το 1306 και αποτέλεσε το πρώτο και ισχυρότερο κάστρο της Ρόδου. Μετά από τουρκική πολιορκία μακράς διάρκειας, αμέσως μετά την πώση της πόλης, καταλήφθηκε το 1523. Λίγα έχουν διασωθεί, εκτός από τα τείχη.

Ο δρόμος προς το κάστρο είναι ανηφορικός. Σ' όποιον αρκεί ένα ερειπωμένο κάστρο για να γεμίσει την ημέρα του, βρίσκει σύντομα τον δρόμο μέσα από λιβάδια για το **Χαράκι**.

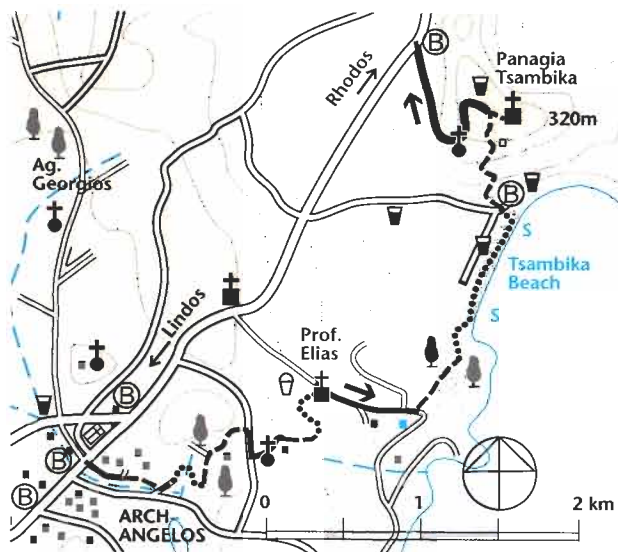
1.50

2.05

2.20

2.35

μεγαλοπρεπή θέα-πανόραμα πάνω από τους βράχους της μονής και τον κόλπο που βρίσκεται μπροστά της [1].

- 0.40 Κάτω φτάνει κανείς χωρίς μονοπάτι, κρατώντας την αριστερή πλευρά, μέσα από κοιλάδα γεμάτη ελαιόδεντρα, για να φθάσει στη μικρή **μονή Προφήτης Ηλίας**, που περιβάλλεται από έναν κήπο. Η μονή είναι όμως συχνά κλειστή. Έτσι βαδίζουμε το χωματόδρομο, δίπλα από τον τοίχο της μονής, προς τα κάτω, και αργότερα στη διακλάδωση στρίβει αριστερά. Στην αριστερή διακλάδωση πιά κάτω διανύουμε δίπλα από έναν ελαιώνα μία μικρή απόσταση ευθεία προς τη θάλασσα, στρίβει
- 0.50 όμως μερικά μέτρα πριν από τους **βράχους στο δρόμο** αριστερά. Συνεχίζουμε **ακριβώς στο δεξί όριο του ελαιώνα** - όχι στα φρύγανα. Από την κάτω γωνία του ελαιώνα οδηγεί ένα μονοπάτι μέσα από ένα αραιό πευκόδασος [2] σε μία πλαγιά με λεπτή άμμο [3]. Εκεί κατεβαίνουμε κατηφορίζοντας με ελιγμούς στην **αμμουδιά** της Τσαμπίκας. Βγάζουμε την άμμο από τα παπούτσια, αλλάζουμε ρούχα, κάνουμε διάλειμμα! Μετά σεργιανίζει κανείς κατά μήκος της παραλίας και έχει την επιλογή να φτάσει στη στάση του λεωφορείου είτε κάνοντας
- 1.05 οτοστόπ είτε ψάχνοντας δίπλα από το **περίπτερο** στη **στάση** του **λεωφορείου** τους αγωγούς νερού, οι οποίοι περνάνε πάνω από το έδαφος προς αριστερά διαγώνια [4]. Τους ακολουθούμε

- μερικά μέτρα, στρίβουμε όμως πριν από τους στάβλους ορθογώνια προς αριστερά πάνω. Τα σημάδια στις πέτρες ήδη περιμένουν! Ένας μεγάλος βράχος βρίσκεται αριστερά από το ανηφορικό μονοπάτι μας. Επάνω γίνεται ο **δρόμος επίπεδος**, έτσι ώστε βαδίζει κανείς σχεδόν οριζόντια πάνω από τον βράχο προς αριστερά. Μετά συνεχίζουμε πάλι αριστερά απότομα προς τα πάνω, έχοντας ένα απόκρημνο βράχο αριστερά. Μετά από μεγάλες στροφές φτάνουμε σ' ένα σημείο αριστερά, στο οποίο πρέπει να ξεπεράσουμε έναν βράχο. Οι πολύ υψόφοβοι πρέπει να κοιτάζουν τα επόμενα πέντε μέτρα δεξιά-αυτό όμως το καταφέρνει ο καθένας. Η ανταμοιβή είναι ένας μεγαλοπρεπής χώρος πικνίκ πάνω από την αμμουδιά. Περνώντας μέσα
- 1.50 από αραιό πευκόδασος φτάνει κανείς σ' ένα **ερείπιο** (δεξιά) και
- 1.55 σε σκαλοπάτια, που οδηγούν από κει αριστερά προς τον **χώρο στάθμευσης**. Τα υπόλοιπα 297 σκαλοπάτια τα μοιράζεται κανείς με τους βαριανασαίνοντες οδηγούς Ι.Χ. μέχρι την **μονή Τσαμπίκα**, την μονή της λατρευτής Παναγίας.

Μία μικρή ανλή υποδέχεται τον φιλοξενούμενο. Υπάρχουν μερικά κελιά για γυναίκες που κατά την παράδοση επικαλούνται την βοήθεια της Παναγίας για να αποκτήσουνε παιδιά. Γι αυτό βρίσκονται στον αριστερό τοίχο της εκκλησίας πολλές φωτογραφίες μικρών υγιέστατων παιδιών. Αντίθετα απεικονίζεται δίπλα τους ο Άγιος Χαράλαμπος σε μεγάλη ηλικία.

- Η **κάθοδος** πάνω από τα σκαλοπάτια οδηγεί σ' ένα εστιατόριο με ωραίο μπαλκόνι, στο οποίο κάθετα κανείς σα να βρίσκεται μπροστά σε βουκολικό τοπίο, βλέποντας κάτω τα ξενοδοχεία της Κολυμπίας. Από εδώ σε 15 λεπτά φτάνει κανείς από την άσφαλο προς τα κάτω και επιβιβάζεται στο λεωφορείο της
- 2.30 **κεντρικής οδού**.

1.4 Επτὰ Πηγές

Η ολόγυρη πορεία οδηγεί μέσα από χωματόδρομους στις Επτὰ Πηγές, που είναι ιδιαίτερα για τους ντόπιους γοητευτικές.

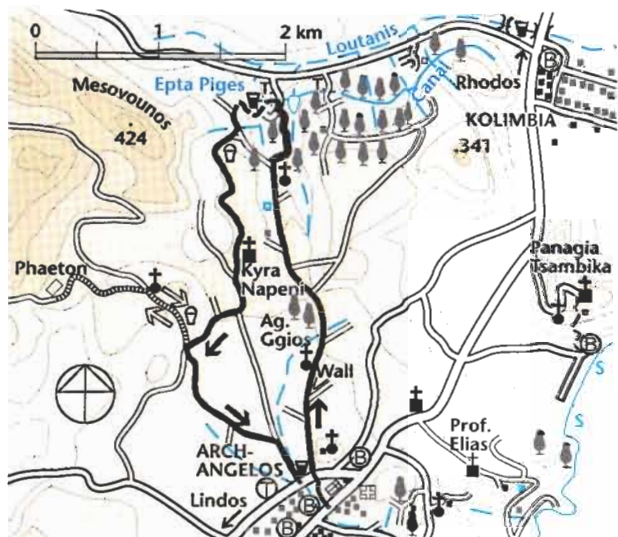

- KXO Περίπου 20 μέτρα βόρεια από το τσιμεντένιο ρυάκι στην
0.00 βόρεια στάση λεωφορείου στον **Αρχάγγελο** ακολουθούμε-
απέναντι από την **πιάτσα ταξί** - την οδό Σταδίου προς δυτικά
και στην επόμενη διακλάδωση δεξιά, στην δεξιά διακλάδωση
0.10 ευθεία και μετά στην **παρακαμπτήρια οδό**.
Ακολουθούμε ένα δρομάκι ευθεία, έχοντας την ξεραμένη κοίτη
χειμάρρου αριστερά. Έναν δρόμο αριστερά από την ξεραμένη
κοίτη τον αγνοούμε, στρίβουμε όμως 100 μ αργότερα σ' έναν
0.15 αιχμηρό **τόιχο** ενός **κήπου** προς αριστερά (μπλέ βέλος). Λίγο
μετά βρίσκουμε αριστερά στα χωράφια το παλαιό **εκκλησάκι**
0.20 **του Αγίου Γεωργίου**. Στη επόμενη διασταύρωση πηγαίνουμε
αριστερά κάτω από πεύκα προς τα πάνω και αργότερα μέσα
0.35 από λεμονιές και ελαιώνες. **Πριν** την **πόρτα ενός φράχτη**
στρίβουμε αριστερά και πορευόμαστε πέντε λεπτά αργότερα
προς τα κάτω σε μία απέραντη πεδιάδα. Μείνετε αμέσως μετά
0.50 από τον τσιμεντένιο δρόμο δεξιά! Μετά από ένα **εξωκλήσι** □
ακολουθούμε την **δεξιά στενή διακλάδωση** προς την κοιλάδα
και στρίβουμε εκεί αριστερά. Σ' έναν πλατύτερο χωματόδρομο,
ένα φαράγγι στα δεξιά, φτάνουμε σ' ένα δρομάκι και
περπατάμε μερικά μέτρα δεξιά προς τα κάτω σ' ένα κυκλικό
και χτισμένο πράγμα. Έαν κοιτάξει κανείς μέσα ακούει φωνές
1.10 και θόρυβο κοχλασμού. Είναι ο εξαεριστήρας της σήραγγας
Πηγές, οι οποίες είναι επιμελώς αριθμημένες, πίσω από το
σκιερό εστιατόριο με κήπο.

Τα ελεύθερα παγόνια δίνουνε στο μέρος κάτι το εξωτικό. Κάτω από τις πηγές αρχίζει μία στενή σήραγγα [2], η οποία κατευθύνει το νερό μέσα από το βουνό. Το να διασχίσει κανείς την σήραγγα είναι αγωνιώδες βίωμα. Γι όποιον είναι πολύ στενά, περνάει πάνω από τον λόφο και φτάνει επίσης στη μικρή ρομαντική τεχνητή λίμνη. Ακολουθώντας το αυλάκι του νερού μπορεί να διασχίσει μία δεύτερη σήραγγα. Η εγκατάσταση αυτή χτίστηκε από τους Ιταλούς για να κατευθύνουνε νερό προς Κολύμπια.

- Παίρνοντας το δρόμο της επιστροφής περνάμε τη **γέφυρα στο εστιατόριο με κήπο** και ακολουθούμε το μονοπάτι προς αριστερά. Στο πυκνό πευκόδασος παραμένουμε δεξιά προς τα πάνω και φτάνουμε σ' έναν **κλιμακωτό ελαιώνα**, πάνω από τον οποίο συνεχίζουμε δεξιά. Στο τέλος του ελαιώνα στρίβουμε αριστερά προς τα πάνω σ' έναν άλλο ελαιώνα και εκεί αριστερά κατά μήκος του φράχτη. Στη συνέχεια διασχίζουμε τον ελαιώνα και φτάνουμε σ' έναν χωματόδρομο, τον οποίο ακολουθούμε αριστερά. Μετά από περίπου δύο λεπτά, μετά από ένα αυλάκι νερού, στρίβουμε δεξιά σ' έναν στενό δρόμο, ο οποίος οδηγεί κατευθείαν σ' έναν πλατύ λόφο. Κάτω από αυτόν στρίβουμε 1.25 δεξιά, έχοντας αριστερά μας ένα **πηγάδι** και περνάμε γύρω από τον λόφο κάνοντας ένα αριστερό τόξο. Έαν μείνει κανείς στους πρόποδες του λόφου βρίσκει αριστερά από τον δρόμο μία **μεγάλη πέτρα** και μετά από 40 μ έναν χωματόδρομο που ανηφορίζει [3]. Επάνω περνάει από μία αποθήκη όπου κάνει !! δεξιά σ' έναν χωματόδρομο.
Δεξιά αντικρύζει τον κεραμιδί τρούλλο μιας εκκλησίας, του επόμενου προορισμού μας. Ακριβώς αριστερά της πλαγιάς τραβάει ένας χωματόδρομος, που περνά μέσα από ξεραμένη 1.45 κοίτη, προς τη μικρή και νεόκτιστη **μονή της Κυράς Ναπενής** [4]. Απο κει συνεχίζουμε ευθεία και αργότερα στη διακλάδωση

αριστερά. Απέναντοι ελαιώνες απλώνονται στο τοπίο. Ο δρόμος οδηγεί τώρα πάλι προς τα κάτω και προσφέρει μία πρώτη ματιά προς Αρχάγγελο. Λίγο μετά εγκαταλείπουμε πριν από έναν φράχτη το χωματόδρομο προς δεξιά. Σ' έναν στενότερο χωματόδρομο πορευόμαστε κάτω από ελαιόδεντρα και σε μία διακλάδωση αριστερά προς τα κάτω, κατά μήκος ενός τσιμεντένιου αυλακιού. Πριν από μία **σιδερένια πύλη** συναντάμε έναν πλατύτερο χωματόδρομο.

2.00

Επιλογή: Όποιος έχει ακόμη δυνάμεις ηγαινει εδώ δεξιά και στην διακλάδωση στην μικρή εκκλησία αριστερά. Μετά από 15 λεπτά φτάνει σ' ένα περιτειχισμένο τμήμα, στο οποίο εκτρέφονται **πόνυ**. Το τμήμα αυτό ονομάζεται «Φαέθων», όπως και το άλογο του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Τα πόνυ ζώνε εδώ και αρκετό καιρό στη Ρόδο, και εκτρέφονται πρόσφατα εδώ με την υποστήριξη του Πανεπιστημίου Αθηνών.

2.00

Από την **σιδερένια πύλη** οδηγεί ένας χωματόδρομος ελαφρώς προς τα κάτω, και στην αμέσως επόμενη διακλάδωση αριστερά. Συνεχίζοντας να πορευέται κανείς προς τα κάτω

2.45

φτάνει στον **Αρχάγγελο**.

15 Η περιοχή γύρω από τη μονή της Παναγίας Παραμυθιάς

Η μονή της Παναγίας Παραμυθιάς δεσπόζει σ' έναν λόφο κοντά στην ασφαλτο από Ρόδο για Λίνδο. Το κυματώδες τοπίο από πίσω χρειαζόμαστε για να το διασχίσουμε τρεις με τέσσερις ώρες. Η κάπως κοπιαστική οδοιπορία προσφέρει μία απέραντη θέα και πραγματοποιείται κυρίως σε χωματόδρομους. Καταλήγει στο Αφάντου.

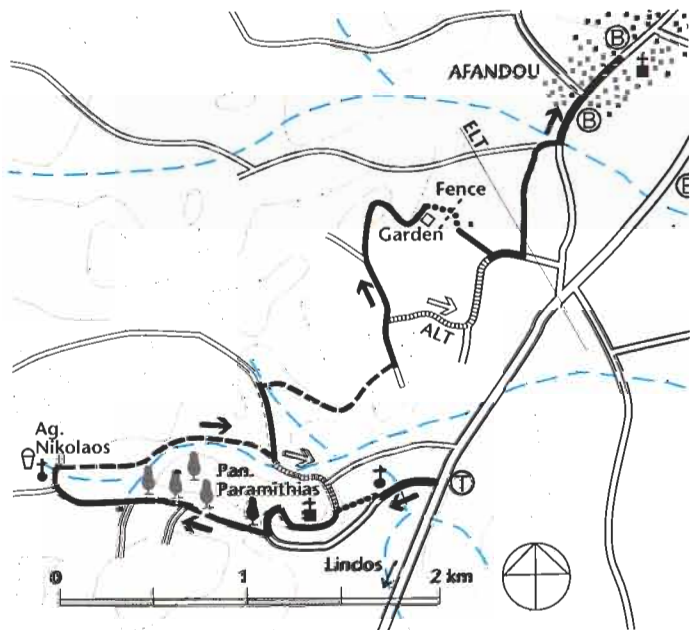
- KXO Παρακαλούμε τον οδηγό του λεωφορείου να κάνει στάση
0.00 περίπου 2,5 χλμ. νότια του Αφάντου, στην **διακλάδωση προς την μονή** - ακριβώς απέναντι από το **βενζινάδικο**. Στην στενή πάροδο φτάνουμε σύντομα σ' ένα εξωκλήσι (δεξιά) και πορευόμαστε μετά σε μονοπάτια προς δεξιά μέσα από ένα λιβάδι με ελαιόδεντρα προς την μονή □. Κάτω από την μονή βρίσκουμε έναν χωματόδρομο, στον οποίο παραμένουμε αριστερά, και περνώντας ένα ξύλινο φράχτη φτάνουμε στην **μονή της Παναγίας Παραμυθιάς**.

Στη όχι παλαιά μονή ζώνε λίγοι μοναχοί. Το κεντρικό τμήμα μ' ένα εκκλησάκι περικλείεται από κτίρια κελιών και κυριαρχείται από ένα καμπαναριό, που μοιάζει με ιταλικό.

Παίρνουμε τη ασφαλτο προς τα κάτω στην κοιλάδα και σε μία αριστερή στροφή πάνω σε χωματόδρομο προς δεξιά. Πινακίδες αναγγέλουν τρεις εκκλησίες. Προχωράμε στην αρχή προς τα πάνω, περνώντας δίπλα από ένα σπίτι και μετά μέσα από ένα όμορφο κυματώδες τοπίο. Δύο διακλαδώσεις προς αριστερά τις αγνοούμε. Σύντομα στεκόμαστε σ' ένα **βαθούλωμα** και

0.35

- ανακαλύπτουμε στην άλλη μεριά μεταξύ δέντρων ένα μικρό εξωκλήσι με κεραμιδοσκεπή. Γρήγορα φτάνουμε στη κοιλάδα και ανεβαίνουμε επάνω στο εξωκλήσι του **Αγίου Νικολάου** [2].
- 0.45 Είναι μόνο 20 χρονών και λιτά διακοσμημένο. Κάτω από το εξωκλήσι εγκαταλείπουμε τον μέχρι τώρα δρόμο προς δεξιά με κατεύθυνση το κέντρο της κοιλάδας και περνάμε μετά από μερικά μέτρα μία ξεραμένη κοίτη. Από εκεί ανεβαίνουμε 30 μ και μετά δεξιά σ' ένα λιβάδι με ελαιόδεντρα. Πάνω στα ίχνη τρακτέρ διασχίζουμε το λιβάδι και βαδίζουμε πίσω από αυτό
- 0.55 μέσα από ένατσιμεντένιο **πέραςμα**. Για μερικά λεπτά βρισκόμαστε στην ξεραμένη κοίτη και μετά από μερικά μέτρα ανεβαίνουμε σ' ένα άλλο λιβάδι, αριστερά από το ρυάκι. Στη
- 1.05 **διακλάδωση** που ακολουθεί βλέπουμε πάλι δεξιά επάνω την μονή. Εδώ γυρνάμε αριστερά. Στο χωματόδρομο είναι διάσπαρτα πεύκα, και ανεβαίνουμε αριστερά επάνω από ένα με πυκνή βλάστηση κατακλυσμένο φαράγγι. Πριν από έναν φράχτη στρίβουμε δεξιά και περνάμε μέσα από ένα λιβάδι με ελαιόδεντρα. Η μονή φαίνεται ακόμη. Πάνω σε αρκετά
- 1.15 ανηφορικό χωματόδρομο φτάνουμε σε **λοφοσειρά**, από την

οποία αντικρύζουμε την θάλασσα, και πηγαίνουμε αριστερά στην επόμενη διακλάδωση, από την οποία φαίνεται το Αφάντου με τα απανωτά λευκά σπίτια.

Εναλλακτικά: Ο πιο σύντομος και εύκολος χωματόδρομος οδηγεί από εδώ προς δεξιά κάτω και στην άσφαλο προς αριστερά.

- Αριστερά επάνω φτάνουμε πάνω σε μία κορυφογραμμή, απ' όπου βλέπουμε όλο το νησί. Σε μία διακλάδωση πορευόμαστε προς δεξιά επάνω και στην κορυφή πάλι δεξιά κάτω μέχρι τον περιφραγμένο **κήπο**. Εδώ τελειώνει ο χωματόδρομος. Απέναντι από τον κήπο, με κατεύθυνση προς Αφάντου, υπάρχει προς τα κάτω ένα μονοπάτι κατσικιών - γλιστράει και θα πρέπει να περπατάει κανείς προσεκτικά. Κάτω συναντάμε ένα κήπο με ελαιόδεντρα, που βρίσκεται ανάμεσα σε βράχους, και είναι προς τα πάνω περιφραγμένος. **Περνάμε** καλύτερα **τον φράχτη**, ακριβώς στον βράχο, και φτάνουμε στη κοιλάδα μέσω κλιμακωτού πεδίου. Από εκεί οδηγεί ένας χωματόδρομος στην
- 1.35 **άσφαλο**, την οποία κατεβαίνουμε προς αριστερά. Αυτή χρησιμοποιείται από οχήματα περισυλλογής απορριμμάτων, και ανάλογη είναι η κατάσταση της. Στην **πινακίδα**
- 1.45 «απαγορεύεται η ρίψη μπαζιών» μπορεί κανείς να εγκαταλείψει πάλι την άσφαλο προς αριστερά και περνώντας κάτω από τους αγωγούς ρεύματος, μεταξύ μικρών κήπων, να φτάσει στο ειδυλλιακό **Αφάντου**. Στην πλατεία του χωριού μπορούμε να περιμένουμε σ' ένα σκιερό καφενείο το λεωφορείο.
- 1.50
- 2.05

Χάρτες της Ρόδου

Όπως σ' όλα τα νησιά της Δωδεκανήσου δεν υπάρχουν για στρατιωτικούς λόγους απόλυτα ακριβείς χάρτες. Το επόμενο έτος θα εκδοθεί από τον ελληνικό εκδοτικό οίκο Ανάβαση ένας νέος χάρτης που θα περιέχει στοιχεία για πεζοπορίες.

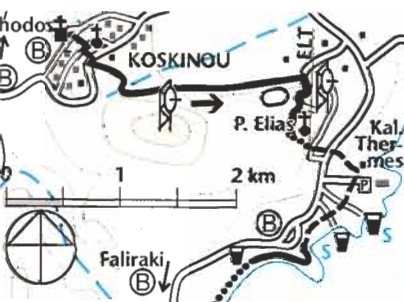
16 Οι Θέρμες της Καλιθέας

Στη εύκολη τρίωρη μέχρι τετράωρη πορεία απολαμβάνει κανείς ένα απέραντο πανόραμα του νησιού και επισκέπτεται τις Θέρμες της Καλιθέας και παράξενους βραχώδεις κόλπους με ωραία παραλιακά εστιατόρια.

- KXO Στο χωριό **Κοσκινού** παίρνουμε απέναντι από το πηγάδι στην
0.00 **κεντρική πλατεία** το στενό αριστερά από το μίνι μάρκετ και συνεχίζουμε σ' αυτή την κατεύθυνση μέχρι να συναντήσουμε μία πλατύτερη άσφαλτο, την οποία ανεβαίνει κανείς 150 μ προς δεξιά. Στην οδό Αγίας Ειρήνης στρίβουμε αριστερά. Μερικά μέτρα μετά από ένα εκκλησάκι (αρ.) βαδίζουμε πάνω στην άσφαλτο προς δεξιά πάνω και μετά από 120 μ πάνω στην στενή
0.10 **άσφαλτο** αριστερά κάτω. Αυτή οδηγεί στην πλευρά του
0.30 βουνού προς τα κάτω και στην **διασταύρωση της ασφάλτου**
0.40 δεξιά πάνω στο **εξωκλήσι του Προφήτη Ηλία** με ωραίες εικόνες και μία μεγαλοπρεπή θέα-πανόραμα. Χωρίς μονοπάτι περνάμε δεξιά από τον ηλεκτρικό αγωγό, την βραχώδη πλαγιά και βρίσκουμε έναν χωματόδρομο που οδηγεί κάτω στη
0.50 **άσφαλτο** και στην άλλη μεριά μονοπάτια προς τις **Θέρμες της**
1.00 **Καλιθέας (φωτογραφία).**

Οι Ιταλοί χτίσανε το 1929 τις ανατολικής έμπνευσης Θέρμες. Τότε αποτελούσαν σημείο έλξης για την διεθνή κοινωνία, αργότερα κατέρρευσαν και τώρα ανακαινίζονται.

- Συνεχίζουμε πάνω σε σκιερούς δρόμους προς νότο κατά μήκος της ακτής. Δύο **βραχώδεις κόλποι** περιμένουν. Όποιος προτιμά άμμο κολυμπάει στη μακριά **αμμώδη παραλία στο Φαληράκι**.

17 Τα παγόνια του πάρκου Ροδινού

*Η ωραιότερη εποχή είναι εδώ η άνοιξη, όταν η βλάστηση είναι πλούσια, σχεδόν τροπική. Για τους ντόπιους είναι ένα πασχαλινό πικνίκ υποχρεωτικό. Το καλοκαίρι προσφέρει η δροσιά του φαράγγιού μία ευχάριστη παραμονή, για να συγκεντρώσει κανείς νέες δυνάμεις. Με τα πόδια χρειαζόμαστε μισή ώρα κατα μήκος της πολυσύχναστης ασφάλτου. Γι αυτό προτινείται να πάρει κανείς το λεωφορείο από την **Νέα Αγορά ή ταξί**.*

Ξεκινάμε τον ωραίο περίπατο στην κεντρική είσοδο στην άσφαλτο για Λίνδο και περνάμε καλύτερα πρώτα πάνω από την γέφυρα με το υδραγωγείο και μετά αριστερά προς τα πάνω. Το πάρκο βρίσκεται γύρω σ' ένα βαθύ φαράγγι από αμμόλιθο. Στο φαράγγι κυλάει ένα ρυάκι, το οποίο συσσωρεύεται συχνά. Γραφικές ξύλινες γέφυρες συνδέουν τα δύο άκρα του. Στο τέρμα του πάρκου περνάμε το ρυάκι και επιστρέφουμε στην άλλη μεριά. Στο πάρκο διαμένουν μερικά παγόνια, των οποίων οι κραυγές ακούγονται μακριά. Υπάρχει και ένας περιφραγμένος χώρος με άγρια ζώα. Πριν από το επάνω τέρμα του πάρκου μπορεί κανείς να μείνει πάνω από το φαράγγι και σε μερικά λεπτά να φτάσει σε **βραχώδεις τάφους**, τους οποίους οι ντόπιοι τους αποκαλούν «κούφιο βουνό». Ο πιο γνωστός ονομάζεται τάφος των Πτολεμαίων. Η πρόσοψη, ύψους πέντε μέτρων, αποτελείται από ανάγλυφες κολόνες, που έχουν λαξευθεί στο βράχο. Η είσοδος είναι φραγμένη με σίδηρα, μεταξύ των οποίων μπορεί να δει κανείς το εσωτερικό του.

18 Κάτω από τα τείχη της Ρόδου

Ο γεμάτος ιστορία περίπατος διαρκεί μιάμιση ώρα κάνοντας έναν γύρο τεσσάρων χιλιομέτρων γύρω από την παλαιά πόλη της Ρόδου-κάποτε το πιο ισχυρό κάστρο του Χριστιανισμού. Το 1309 κατακτήθηκε η Ρόδος από το Τάγμα των Ιωαννιτών, το οποίο αναγκάστηκε να αποχωρήσει από τους Αγίους Τόπους. Το παλαιά βυζαντινά τείχη παρέμειναν άθικτα και ανακαινίσθηκαν μετά το 1480 από τον μέγα αρχιτεχνίτη του Τάγματος D' Aubusson, για να μπορούμε να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις του νέου αναπτυσσόμενου πυροβολικού. Το 1522 πολιορκήσανε 100.000 Τούρκοι την πόλη, την οποία υπερασπίστηκαν με σθένος επί πέντε μήνες μόνο 7.500 ιππότες του Τάγματος και Έλληνες μαχητές. Ο νικητής, Σουλεϊμάν ο Μεγαλοπρεπής, τους επέτρεψε να αποχωρήσουνε τιμητικά.

Ο δρόμος μας γύρω από τα τείχη του κάστρου αρχίζει στην πιάσσα ταξί του λιμανιού Μανδράκι. Πίσω από μία πύλη βρίσκεται η είσοδος Α. Μέσα από τις νέες και με πράσινο καλυμμένες οχυρωματικές εγκαταστάσεις ανικρίζουμε σύντομα το στεφανωμένο με επάλξεις παλάτι των μεγάλων αρχιτεχνιτών, το οποίο αποτελούσε ξεχωριστό κάστρο μέσα στην πόλη [1]. Αυτό που βλέπει κανείς σήμερα είναι έργο Ιταλών αρχιτεκτόνων, οι οποίοι τη δεκατία του 1930 το αναμόρφωσαν εντυπωσιακά. Μετά από μία αριστερή στροφή βρισκόμαστε στην τάφρο, ένα επίπεδο προτειχισμα για την πλευρική κάλυψη της γέφυρας. Δεξιά έχουμε χτιστεί τα εξωτερικά τείχη επίπεδα, ώστε να μην προσφέρουν στους επιτιθέμενους κάλυψη. Η πύλη **Amboise** είχε παλιότερα μία κινητή γέφυρα. Αυτό είναι το

μέρος του τείχους που υπερασπιζόνταν οι Γερμανοί ιππότες. Για κάθε τομέα άμυνας ήταν υπεύθυνη μία από τις οχτώ διαφορετικές «γλώσσες» ή έθνη. Ακολουθεί ο πύργος του **Αγίου Γεωργίου** σε σχήμα πεντάγωνου. Στο επόμενο τμήμα «Auvergne» υπάρχουν δύο ράμπες από κάτω προς τα πάνω, από τις οποίες μπορούσαν να αφηνιδιαστούνε οι επιτιθέμενοι. Μετά τον πύργο **Ισπανίας** έρχεται ένα τεράστιο προτειχισμα, ένα «Terre-plein», που χωρίζει την τάφρο σε δύο μέρη και επιτρέπει την άμυνα προς όλες τις κατευθύνσεις. Μετά από τρία τέταρτα της ώρας βαδίζουμε μέσα από τον πύργο του **Αθανάσιου** περνώντας μία γέφυρα. Και οι Άγγλοι ιππότες είχανε στο τμήμα τους ένα «Terre-plein», το οποίο συνδέεται με τον πύργο **Κοσκινού**. Στο τμήμα «Provence» βρίσκεται το ανοιχτό θέατρο Μελίνα Μερκούρη. Το κυκλικό «Caretto» ή πύργος των Ιταλών ανταποκρίνονταν τότε στην πιο σύγχρονη οχυρωματική τεχνική [2]. Στο λιμάνι πάμε αριστερά. Η φραιότερη πύλη, η πύλη του λιμανιού, και το ίδιο το λιμάνι, υπερασπιζόνταν από το Βασίλειο της Καστίλιας. Ακολουθούνε δύο νέες πύλες για αυτοκίνητα, μέχρι να φτάσουμε στον προμαχώνα του Αγίου Παύλου, ο οποίος προστάτευε το λιμάνι από το μέρος της ξηράς.

Συνομογραφίες, επεξηγήσεις συμβόλων

	πορεία σε χωματόδρομο
	πορεία σε ασφαλτό
	πορεία σε μονοπάτι
	πορεία χωρίς μονοπάτι
	δρόμος επιλογής, σύντομος δρόμος
	άσφαλτος
	χωματόδρομος, αμμώδης πίστα
	μονοπάτι, δρόμος γαιδουριών
	κατεύθυνση πορείας / - επιλογής
	ρινάκι, κοιλάδα
	κεραία
	στάση λεωφορείου / εποχικά
	χώρος στάθμευσης
	βενζινάδικο
	ελικοδρόμιο
	νεκροταφείο
	εικονοστάσι, μνημείο
	αθλητική εγκατάσταση
	σπηλιά
	μεσαιωνικό κάστρο, - πύργος / - ερείπιο
	αρχαία ερείπια, - άγαλμα
	σπίτια / ερείπια
	μοναστήρι, μεγάλη εκκλησία / - ερείπιο
	εξωκλήσι / εξωκλήσι σε κορυφή / - ερείπιο
	ταβέρνα / - εποχικά
	ανεμόμυλος -αμβλύς
	πηγάδι, πηγή / δεξαμενή νερού / στέρνα
	δυνατότητες κολύμβησης

στο κείμενο:	KXO	καθαρός χρόνος οδοιπορίας χωρίς διαλείμματα
		ενδεχομένως ζάλη
	OW	χρόνος για απλή διαδρομή
	!!	προσέξτε την διακλάδωση !
	★	τα αγαπητά μέρη του συγγραφέα

Κάστρα ιπποτών, απόμερα μοναστήρια, κρυμμένοι κόλποι, ελαιώνες, έρημα εξωκλήσια, ταβέρνες, πευκοδάση, ... στη Ρόδο μπορεί να ανακαλύψει κανείς πολλά.

Με αυτό το βιβλίο βρίσκετε τις ωραιότερες παλιές διαδρομές προς τα εκεί. Με λεπτομερείς χάρτες και εικόνες χαρακτηριστικών σημείων για τον καλύτερο προσανατολισμό σας. Και με πολλά αξιοθέατα του «νησιού των ρόδων» .

Οργανισμός Προώθησης
Ροδιακού Τουρισμού
Πλωτάρχου Μπλέσσα 3,
85100 Ρόδος, Ελλάς
Τηλ. 22410 74555-7
Φάξ: 22410 74558
E-mail:
hotels-assoc@rodosisland.gr
Διαδίκτυο:
www.rodosisland.gr